

Jaarverslag KHB 2020

VOORWOORD

Het behoeft geen verdere uitleg dat het jaar 2020 de boeken in gaat als een jaar met uitdagingen. Door de COVID-19 pandemie geldt dat namelijk wereldwijd voor vele miljoenen mensen, bedrijven en organisaties. Ook dus voor de Koninklijke Hondenbescherming (KHB).

De gevolgen van de pandemie zijn voor ons heel divers: denk aan de komst van een nieuwe directeur terwijl het gehele team het grootste deel van het jaar vanuit huis moest werken, waardoor de kennismaking en samenwerking werd bemoeilijkt. Denk aan organisatorische veranderingen terwijl Nederland in (gedeeltelijke) *lockdown* zat. Denk aan het versneld digitaliseren van een organisatie die dat nog niet gewend was.

Ook maatschappelijke ontwikkelingen hadden impact. Hele branches kwamen stil te liggen, mensen raakten hun baan kwijt en er ontstond grote onzekerheid over de toekomst. Inkomsten van goede doelenorganisaties vielen deels stil, omdat verschillende fondsenwervende activiteiten niet door konden gaan: denk aan straatwerving, deurwerving, evenementen en acties.

2020 zou het jaar worden waarin de Hondenbescherming fondsenwervende activiteiten zou gaan uitbreiden. Zo stond eind augustus een groot evenement in de planning om geld op te halen voor ons project in Den Ham waar we van een bestaand asiel een vernieuwend hondencentrum willen maken. De coronapandemie dwong de overheid evenementen te verbieden, waardoor de Honden voor Hondenloop in 2020 niet kon doorgaan.

Los van de hobbels die er waren, hebben we als organisatie in 2020 toch behoorlijk wat voor elkaar kunnen krijgen. Dankzij de flexibiliteit van de medewerkers, de betrokken leden en het vrijwillige bestuur konden we resultaten boeken voor honden in Nederland.

De enorme run op honden en de incidenten en zorgen die daarmee gepaard gingen, bevestigden afgelopen jaar opnieuw ons bestaansrecht. Er is nog altijd te weinig kennis bij het grote publiek over het goed houden, verzorgen en begeleiden van honden. Regels en wetten zijn niet voor iedereen duidelijk en worden nog te weinig opgevolgd, waardoor gevaarlijke en verdrietige situaties ontstaan.

Ons vernieuwend hondencentrum in Overijssel zal een van de interventies zijn die we in 2021 verder zullen vormgeven. We willen onze kennis en expertise verder uitbouwen door meer samen te werken met gelijkgestemde partijen. Ook willen we actiever in gesprek met de (regionale) politiek om (bijt-)incidenten, verwaarlozing en mishandeling te voorkomen.

Ik wil tot slot op deze plek iedereen danken die ons in 2020 heeft geholpen ons werk mogelijk te maken. Stap voor stap, poot voor poot kunnen we dankzij uw steun het hondenwelzijn verder verbeteren.

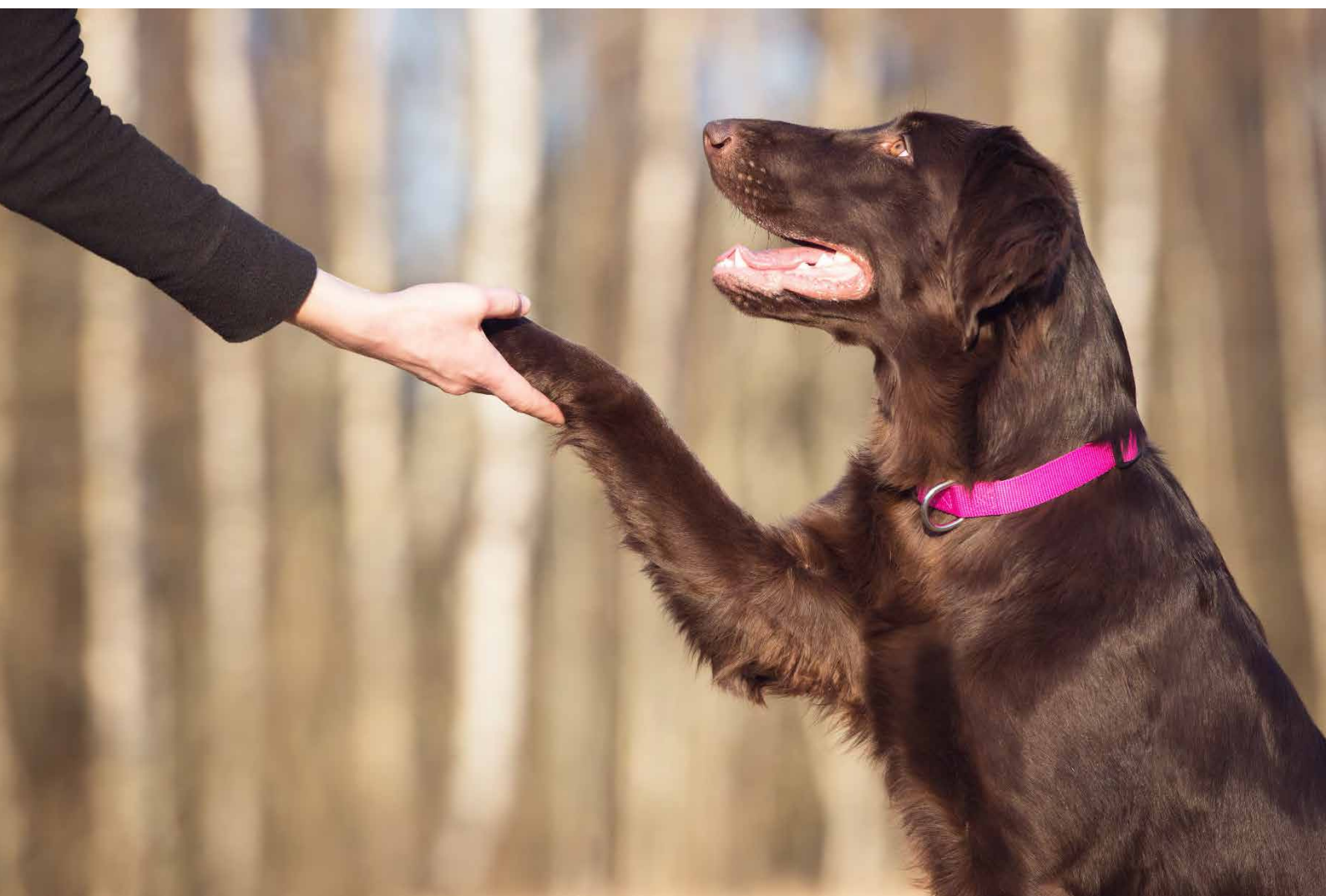
Den Haag, 4 juni 2021
Daphne van Essen – Groenendijk
Directeur

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord.....	2
Bestuursverslag Koninklijke Hondenbescherming.....	4
1. Wie zijn wij?.....	5
1.1 Algemeen.....	5
1.2 Ambitie.....	6
1.3 Activiteiten in 2020.....	7
2. Organisatievoering: Hoe werkten wij?.....	8
2.1 Organisatie.....	8
2.2 Algemene Ledenvergadering.....	8
2.3 Leden.....	8
2.4 Bestuur.....	8
2.5 Kantoor.....	9
2.6 Huisvesting.....	10
2.7 Verantwoordingsverklaring.....	11
2.8 Risico's & risicobeheersing.....	14
3. Activiteiten: Wat deden we voor de honden?.....	18
3.1 Opvang.....	18
3.2 Advies samenleving.....	20
3.3 Ontwikkeling & Onderzoek.....	23
4. Fondsenwerving & Communicatie.....	25
4.1 Fondsenwerving: inkomsten via particulieren.....	25
4.2 Communicatie.....	26
4.3 Campagnes.....	27
4.4 Publiciteit & Media.....	28
5. Doorkijkje naar 2021.....	29
6. Jaarrekening Koninklijke Hondenbescherming.....	31
6.1 Balans per 31 december 2020.....	32
6.2 Staat van baten en lasten over 2020.....	34
6.3 Kasstroomoverzicht.....	36
6.4 Toelichting behorende tot de jaarrekening 2020.....	37
6.5 Lastenverdeling.....	40
6.6 Toelichting op de balans per 31 december 2020.....	42
6.7 Toelichting op de staat van baten en lasten over 2020.....	51
6.8 Overige gegevens.....	57
6.9 Controle verklaring.....	58

BESTUURSVERSLAG KONINKLIJKE HONDENBESCHERMING

1. Wie zijn wij?

1.1 Algemeen

De Koninklijke Hondenbescherming (KHB) is bij notariële akte opgericht op 22 februari 1912. De statuten zijn laatstelijk gewijzigd op 24 juli 2013 bij notariskantoor Van Wijk, Gorsira & Tacken gevestigd te Wassenaar. De vereniging is gevestigd aan de Valkenboslaan 115, 2563 CJ Den Haag. De rechtsvorm is vereniging. De vereniging is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Haaglanden onder nummer 40409239.

De KHB heeft als missie dierenwelzijn te verbeteren. Door de jaren heen, heeft de vereniging zich aangepast aan de veranderde omstandigheden en vooral de veranderde noden van de hond. Stonden er in 1912 nog honden zwaarbelast voor karren vol marktwaar, in 1970 was het de malafide hondenhandel die het welzijn bedreigde en in recente jaren zijn er veel problemen met honden die genetisch risicovol zijn en ernstige bijtincidenten kunnen veroorzaken.

Volgens artikel 2 van de statuten heeft de vereniging tot doel

- o de eerbied voor het leven van alle huisdieren te bevorderen en in het bijzonder de eerbied voor het leven van de hond, het dier dat in de loop der eeuwen als huisdier volkomen afhankelijk van de mens is geworden;
- o onverkorte handhaving van de -vooral door haar streven bereikte- huidige wettelijke bepalingen ter bescherming van de hond;
- o bestrijding van misbruiken en wantoestanden die zich kunnen voordoen bij
 - het fokken en/of vermeerderen van honden;
 - de handel alsmede in- en uitvoer van honden;
 - de onderbrenging in asiels en/of pensions van honden;
 - het verrichten van proeven op honden;
 - het houden van wedstrijden met honden;
 - het africhten van honden voor welk doel dan ook;
 - het verrichten van arbeid door en de bewaking en/of beveiliging met honden;
 - de vervuiling van de leefomgeving van honden;
 - het zich ontdoen van en de beëindiging van het leven van honden.

In het algemeen zal de vereniging zich verzetten tegen toestanden, handelingen en nalatigheden, die het welzijn van de honden in gevaar brengen of kunnen brengen en de mens onwaardig zijn.

Missie

De KHB gelooft dat samenleven tussen mens en hond beter kan en moet. Daarom is haar missie welzijn van honden in Nederland te vergroten en verantwoord hondenbezit te stimuleren, zodat voor hond, hondenbezitter en samenleving het leven rijker wordt.

Visie

Honden kunnen in de handen en het thuis van een verantwoorde hondenbaas een goed leven leiden, een leven in welzijn. Honden zijn prachtige dieren die hun eigenaar veel levensplezier en gezondheidsvoordelen kunnen geven. Verantwoord hondenbezit draagt bovendien bij aan een betere samenleving.

Samenleven met honden behoort al vele jaren bij onze samenleving. (Deze is zelfs deels ontstaan dankzij het samenleven met honden. Als hoeder, herder, bewaker en bijvoorbeeld als hulp tijdens de jacht, maakten honden ons werk lichter en daarmee vooruitgang mogelijk.) De huidige leefstijl van de mens en de maatschappij van vandaag de dag maken een leven in welzijn voor de hond en verantwoord hondenbezit echter geen vanzelfsprekendheid. Drukke leefschema's en trends brengen nieuwe uitdagingen en belemmeren het bereiken van een voldoende hoog hondenwelzijnsniveau.

Een verantwoord hondenbezitter is in onze visie iemand die zijn hond de tijd, aandacht, verzorging, opvoeding en begeleiding biedt die de hond verdient, waardoor het welzijn van de hond gegarandeerd is en de hondenbezitter en diens omgeving de hond verwelkomen als meerwaarde in hun leven. Een verwelkomende samenleving op haar beurt, biedt de hond en diens begeleider voldoende ruimte om samen mooie avonturen te kunnen beleven en **de hond op een verantwoorde manier hond te laten zijn.**

Kernwaarden

De KHB is sterk in het verbeteren van de situatie van het dier "in de context". Ze werkt niet met tegenkracht, maar met (al dan niet prikkelende) "mee kracht". Door de mens te beïnvloeden, verbetert ze de situatie van het dier. De laatste jaren heeft de organisatie ingezet op het verstevigen van voorlichtende kennis en kunde. De kernwaarden van de KHB zijn: deskundig, integer en alert.

Deskundig

De KHB is een organisatie die de deskundigheid van haar medewerkers ontwikkelt, professioneel in haar werkveld optreedt en middels onderzoek en ontwikkeling de kennis over honden en hondenbezit verder (helpt) ontwikkelen.

Integer

De KHB is een betrouwbare partner die met verstand beslissingen neemt en uitdraagt.

Alert

De KHB is alert op maatschappelijke ontwikkelingen die voor honden(welzijn), hondenbezitters en de samenleving relevant zijn.

1.2 Ambitie

De KHB wil als mediator tussen hond, hondenbezitter en diens omgeving, het welzijn van de hond vergroten en het leven van de hond, diens eigenaar en zijn omgeving rijker maken. Om dat te kunnen bewerkstelligen, is de KHB afhankelijk van (vrijwillige) bijdragen. Als vereniging zien we het aantal leden jaar op jaar terug lopen. Daardoor lopen ook de inkomsten (door hun contributiebijdrage) terug. Dat heeft de discussie gestart of een verenigingsvorm nog wel passend is bij de ambitie van de organisatie. Gezien de maatschappelijke ontwikkelingen en de ontwikkelingen in het geefgedrag van (potentiële) leden en/of donateurs is daarom eind 2020 besloten om de organisatie te veranderen in een stichting. De hoofdargumenten daarvoor zijn:

- De organisatie is daardoor meer stabiel en wekt zodoende meer vertrouwen om aan te doneren;
- De organisatie is daardoor minder kwetsbaar voor misbruik;
- De organisatie gaat minder gebukt onder administratieve druk;

- De organisatie komt dan in aanmerking voor subsidies;
- Er zijn minder manuren nodig, waardoor er lagere salariskosten zijn.

De omzetting van de vereniging naar een stichting is onderdeel van de 'nieuwe' toekomst die het bestuur en de leden in 2019 samen zijn ingegaan. De nieuwe KHB moet toekomstbestendig worden door een fondsenwervend goed doel te worden, bekend bij het grote publiek. In 2020 heeft de KHB de eerste stappen gezet richting een nieuwe toekomst, waarin ook een eigen hondenopvang een onderdeel is. In de toekomst blijven honden en hun welzijn centraal staan. We zullen onze doelstellingen na 2020 realiseren via drie pijlers: opvang, bescherming en kennis.

1.3 Activiteiten in 2020

De organisatie heeft als hoofddoel het verbeteren van het welzijn van honden en het optimaliseren van verantwoord hondenbezit. Daaronder vallen onder andere hond vriendelijke omgang, opvang en verzorging en het bevorderen van voldoende kennis over de rol die mensen daarin kunnen hebben. In 2020 hebben we onze activiteiten uitgevoerd in navolging van het door ons opgestelde jaarplan 2020. Activiteiten werden voor dit jaar opgesteld en onderverdeeld in drie hoofdactiviteiten:

1. Opvang oude en/of kwetsbare honden
2. Advies samenleving
3. Ontwikkeling en onderzoek

Ter ondersteuning van deze werkzaamheden, hebben ook activiteiten plaatsgevonden op:

- Organisatievoering (bestuur en organisatie, hr, ict, huisvesting, etc)
- Fondsenwerving
- Communicatie

In dit verslag vindt u een samenvatting van de uitgevoerde werkzaamheden.

2. Organisatievoering: Hoe werkten wij?

2.1 Organisatie

De KHB is in 2020 als vereniging bestuurd door het bestuur. De Algemene Ledenvergadering (ALV) fungeert als toezichhoudend orgaan. De directeur van de organisatie stuurt het kantoor aan, waar afgelopen jaar drie beleidsmedewerkers, een bureaumedewerker en een financieel medewerker werkzaam waren. Het merendeel van de medewerkers werkte parttime (lees voor meer informatie paragraaf '2.5 Kantoor').

2.2 Algemene Ledenvergadering

In 2020 zou aanvankelijk – zoals ieder jaar het geval is geweest – in juni een Algemene Ledenvergadering (ALV) worden gehouden. Echter, door de uitbraak van het COVID-19-virus heeft het bestuur besloten om de ALV te verplaatsen naar een later moment in het jaar, vanwege de beperkende maatregelen. Het bestuur wilde graag de leden fysiek uitnodigen.

Na de zomervakantie zag het er helaas niet naar uit dat dit zou gaan lukken, omdat de tweede golf van het virus zich aandiende. Daarom is besloten om de ALV digitaal te houden. In september is naar alle leden een uitnodiging verstuurd per post voor een ALV op woensdag 14 oktober 2020.

Tijdens de digitale ALV op 14 oktober is het bestuursverslag en de jaarrekening over 2019 goedgekeurd. De bestuursleden Ten Holder en Virginia zijn beiden benoemd voor hun tweede termijn als bestuurslid van de KHB. Mevrouw Le Haen, die na het vertrek van bestuurslid de heer Gooike van Sloten als vervangend bestuurslid zitting heeft genomen in het bestuur, is officieel benoemd tot het zevende bestuurslid, waardoor alle zetels in het bestuur weer zijn ingevuld.

Tijdens de vergadering op 14 oktober heeft het bestuur de wens uitgesproken voor een statutenwijziging, waarin de rechtsvorm wordt omgezet van vereniging naar stichting. De ALV heeft aan gegeven daar een extra ALV over te willen hebben. Deze heeft in december plaatsgevonden. Op 2 december 2020 is tijdens de extra (digitale) ALV besproken waarom het bestuur en de directie de wens hebben voor een statutenwijziging. Na een uitgebreid gesprek tussen het bestuur, de directie en de aanwezige leden, is besloten het traject in gang te zetten. Van beide vergaderingen zijn verslagen gemaakt.

2.3 Leden

Leden hebben rechten en verplichtingen die statutair aan het lidmaatschap verbonden zijn. De bijdragen van adoptanten van seniorenhonden komen geheel ten goede aan de opvang van de grijze snuiten. Naast leden en adoptanten kent de KHB ook donateurs. Dit zijn particulieren die spontaan doneren via onze website (mogelijk sinds de zomer van 2020) bijvoorbeeld. Zij hebben statutair geen verplichtingen, alsook geen rechten ten aanzien van de vereniging.

2.4 Bestuur

De samenstelling van het bestuur gedurende het verslagjaar 2020 was:

Dhr. mr. T.I.M. Bosch	voorzitter	(zitting sinds 2013)
Dhr. D. ten Holder MA	bestuurslid	(zitting sinds 2017)
Mw. mr. B.E.V. Langelier	bestuurslid	(zitting sinds 2009)
Mw. mr. L.E.D. Tjeertes	secretaris	(zitting sinds 2016)
Dhr. R.M. de Vink	penningmeester	(zitting sinds 2013)
Dhr. dr. mr. E. Virginia	bestuurslid	(zitting sinds 2017)
Mw. mr. A.M. Le Haen ¹	bestuurslid	(zitting sinds 2020)

¹ Mw. Le Haen heeft na het vertrek van de heer Gooike van Sloten het hele jaar zitting gehad in het bestuur. Zij is formeel geïnstalleerd in de ALV die door corona pas op 14 oktober 2021 (digitaal) plaats vond.

De bestuursleden nemen op vrijwillige basis deel aan het bestuur van de KHB. Ze ontvangen geen vergoedingen. De bestuursleden vallen onder het algemene vrijwilligersbeleid van de vereniging (zie paragraaf Vrijwilligersbeleid).

Nevenfuncties

De bestuursleden van de KHB hebben geen relevante nevenfuncties. De heer De Vink, penningmeester, is werkzaam bij ABN-AMRO Mees Pierson. De heer Virginia is werkzaam bij de NVWA.

Benoeming bestuursleden

De bestuursleden worden benoemd tijdens de Algemene Ledenvergadering (ALV) voor de duur van drie jaar. Deze bestuurstermijn kan maximaal viermaal worden verlengd. Bestuursleden leggen tijdens de ALV verantwoording af aan de (aanwezige) leden voor het gevoerde financiële beleid en beheer. Op 14 oktober 2020 hebben de aanwezige leden ingestemd met het dechargeren van het bestuur voor het gevoerde beleid en beheer over 2019, zijn twee bestuursleden herbenoemd, te weten de heer Ten Holder en de heer Virginia (beiden voor een tweede termijn), en is een nieuw bestuurslid geïnstalleerd, te weten mevrouw Le Haen.

Overleg

Het bestuur is in het verslagjaar 2020 negenmaal bijeen geweest om te vergaderen als bestuur. Tweemaal heeft het bestuur met de ALV vergaderd. De jaarrekening 2019 en de begroting voor 2020 zijn in de ALV van 14 oktober 2020 definitief vastgesteld. Van alle bestuursvergaderingen en vergaderingen met de ALV zijn verslagen gemaakt. De financiële/kascommissie wordt jaarlijks tijdens de ALV benoemd en controleert, zonder daarvoor vergoeding te ontvangen, het financiële beleid.

2.5 Kantoor

Personeel

De KHB startte 2020 met vijf medewerkers, merendeel parttime in dienst, in totaal 3,6 FTE. Op 20 januari 2020 trad de nieuwe directeur aan en bestond het team uit zes medewerkers, in totaal 4,3 fte. Per 1 september heeft 1 medewerker de organisatie verlaten en eindigden we het jaar 2020 met vijf medewerkers, 3,8 fte.

Medewerkers worden in hun persoonlijke ontwikkeling begeleid middels persoonlijke ontwikkelplannen. Er is door het bestuur voor de medewerkers een Arbobeleid geformuleerd. In 2020 is gekeken naar de toekomst van de KHB, waardoor we stages en onderzoeken door studenten hebben afgehouden. Ook is er terughoudendheid geweest in de persoonlijke ontwikkeling. In 2021 zal de organisatie dit weer oppakken.

Vrijwilligersbeleid

Bestuursleden en overige vrijwilligers vallen onder het vrijwilligersbeleid van de vereniging.

Integriteitsbeleid

De KHB kent een integriteitsbeleid dat de richtlijnen van Goede Doelen Nederland (GDN) volgt. Het document benoemt macht, financiële en interpersoonlijke aspecten van integriteit. In het verslagjaar 2020 zijn geen integriteitsknelpunten naar voren gekomen. (Potentieel) ernstige situaties meldt de KHB binnen vijf werkdagen bij GDN en het CBF.

Bezoldiging directeur

De directeur heeft op 20 januari 2020 plaatsgemaakt voor een nieuwe directeur. De oude directeur vervulde haar taken in 0,55 FTE. Het bestuur heeft de nieuwe directeur aangesteld voor 0,8 FTE. De oude directeur van de KHB vervulde tijdens de eerste 20 dagen van het jaar ook een onbezoldigde nevenfunctie: adviseur van Certipet. De nieuwe directeur vervult geen nevenfuncties.

Het bestuur heeft in januari 2020 de hoogte van de directiebeloning in verband met de komst van de nieuwe directeur en de hoogte van andere bezoldigingscomponenten besproken. Het beleid wordt

periodiek geactualiseerd. Bij de bepaling van het bezoldigingsbeleid en de vaststelling van de beloning volgt de Koninklijke Hondenbescherming de Regeling beloning directeuren van goede doelenorganisaties (www.goededoelennederland.nl). De regeling geeft aan de hand van zwaartecriteria een maximumnorm voor het jaarinkomen.

De weging van de situatie bij de Koninklijke Hondenbescherming leidde tot een zogenaamde BSD-score¹ van 380 punten met een maximaal jaarinkomen van €112.124,-. Het voor de toetsing, aan de geldende maxima, relevante werkelijke jaarinkomen van de directie bedroeg €70.004,- voor de enige directeur. Het jaarinkomen, de belaste vergoedingen/bijtellings, de werkgeversbijdrage pensioen, de pensioencompensatie en de overige beloningen op termijn bleven binnen het in de vorengenoemde regeling opgenomen maximaal jaarinkomen. De belaste vergoedingen/bijtellings, de werkgeversbijdrage pensioen en de overige beloningen op termijn stonden bovendien in een redelijke verhouding tot het jaarinkomen. De hoogte en samenstelling van de bezoldiging worden in de jaarrekening toegelicht in de toelichting op de staat van baten en lasten.

2.6 Huisvesting

In 2019 is besloten om over te gaan tot de aankoop van een oud-asiel, namelijk Asiel De Crull aan de Linderdam Zuid 3 in Den Ham (OV). Deze stap moet de droom verwezenlijken van het hebben van een eigen hondenopvang. Nu nog brengen we de senioren honden onder bij andere asielen: tot en met 2020 in Dierentehuis Den Bosch en sinds 2021 in Dierencentrum Louterbloemen in Dordrecht. Met de aankoop van het voormalige asiel De Crull zullen we in de toekomst zelf honden opvangen, op eigen terrein.

Echter, het complex staat al twee jaar leeg en was al voor het sluiten van het asiel in slechte staat. Daarom zal er eerst een flinke renovatie nodig zijn om het centrum op alle fronten te laten voldoen aan de eisen en wensen die passen bij deze tijd.

Om de aankoop en verbouwing van dit complex te bekostigen, is ook in 2019 besloten het eigen pand aan de Statenlaan 108 te Den Haag, dat de afgelopen veertig jaar dienst deed als kantoor van de Koninklijke Hondenbescherming, in de verkoop te doen. Dat is in januari 2020 gedaan. Per 1 mei 2020 heeft de organisatie het pand verkocht. Het bedrag dat we na aftrek van kosten hebben ontvangen, staat vermeld onder bijzondere baten op de balans.

Na de verkoop van de Statenlaan 108 te Den Haag hebben we een deel van de inventaris overgebracht naar het aangekochte complex aan de Linderdam Zuid 3 te Den Ham (OV). Een ander deel is overgebracht naar een zogeheten *co-workersspace*: een verzamelkantoor van kleinere organisaties en ZZP'ers aan de Hoefkade in Den Haag (TSH Collab). In juni kregen we in drie weken tijd indirect te maken met een tweetal geweldsdelicten. Omdat medewerkers van de KHB zich onvoldoende veilig voelden, hebben we met spoed

¹ BDS staat voor Basis Score voor Directiefuncties. Er zijn punten voor omvang, complexiteit en organisatorische context. De weging bepaalt de eindscore. Zie voor meer informatie www.goededoelennederland.nl

een nieuwe werkruimte gezocht. Per 1 september konden we terecht aan de Valkenboslaan 115 te Den Haag.

Alle bovenstaande ontwikkelingen hebben helaas gezorgd voor extra kosten, kosten die we niet hadden voorzien. Door veel zelf te verhuizen hebben we zoveel mogelijk de kosten geprobeerd laag te houden. Ons adres aan de Valkenboslaan 115 te Den Haag is voorlopig van tijdelijke aard. In 2021 en verder zal de keuze om een kantoor in Den Haag te houden het gevolg zijn van onder andere een nieuw meerjarenbeleidsplan.

2.7 Verantwoordingsverklaring

De opstelling van de jaarcijfers is conform de Richtlijn Verslaggeving Fondsenwervende instellingen, hetgeen een van de vereisten is voor het CBF-keurmerk van het Centraal Bureau Fondsenwerving.

Bestuur en ALV

Benoeming van bestuursleden geschiedt tijdens de ALV op voordracht. Bij de samenstelling van het bestuur wordt getracht diverse belangrijke disciplines vertegenwoordigd te laten zijn, zoals uit het notariaat, de diergeneeskunde, de fiscale en financiële wereld en de politiek. Het bestuur van de KHB is belast met het besturen van de vereniging. Het bestuur houdt toezicht op het behalen van gestelde doelen en de wijze waarop deze worden bereikt. Middels het jaarverslag wordt hierover verantwoording afgelegd. Een samenvatting van het jaarverslag wordt onder de leden verspreid voordat de jaarlijkse algemene ledenvergadering (ALV) plaatsvindt. Op aanvraag wordt het complete jaarverslag aan leden verstuurd voorafgaand aan de ALV en bij de ALV ligt het ter inzage.

De ALV fungeert als het toezichthoudende orgaan van de organisatie. Deze verleent het bestuur jaarlijks decharge voor het gevoerde (financiële) beleid. Het bestuur is verantwoordelijk voor het vaststellen van het beleid van de vereniging en stelt de financiële richtlijnen vast. Tijdens de jaarlijkse ALV wordt het beleid uiteengezet aan de aanwezige leden en wordt de begroting voor het betreffende jaar aan hen voorgelegd. Uitvoering van het vastgestelde beleid ligt in handen van de directeur KHB. Het bestuur voert hierover controle en heeft de eindverantwoordelijkheid voor de dagelijkse leiding. Het functioneren van de directeur KHB wordt jaarlijks geëvalueerd.

Besteding middelen

De KHB en de leden van haar bestuur werken continu aan een optimale besteding van middelen zodat ze effectief en doelmatig haar doelstellingen kan realiseren. Richtinggevend zijn hierbij de statuten van de vereniging. Jaarplannen en meerjarenplannen geven aan welke doelen zijn gesteld in de betreffende periodes. Evaluaties met betrekking tot het behalen van gestelde doelen worden weergegeven in het

jaarverslag en in evaluatiedocumenten. Het jaarverslag is na de ALV beschikbaar op de website van de organisatie.

De middelenbesteding wordt vastgelegd in een jaarlijkse begroting. Binnengekomen nalatenschappen werden tot 1 september bijgehouden door kantoormedewerker, en is daarna overgenomen door de directeur. De kantoormedewerker verzorgde ook de ledenadministratie, zodat alle gegevens door wijzigingen goed werden geregistreerd. Na het vertrek van de kantoormedewerker is dit overgenomen door de financieel medewerker. De financieel medewerker voert samen met de directeur en administratiekantoor Van Oeffel Administraties en Advies de boekhouding, welke aan het einde van het jaar aan een accountantscontrole wordt onderworpen.

Integriteitsbeleid & omgang met belanghebbenden

De belangrijkste belanghebbenden van de KHB zijn als volgt onder te verdelen.

A) (Meewerkende) belanghebbenden die het werk mede mogelijke maken:

- Leden
- Adoptanten van honden in de opvang voor oudere honden
- Donateurs
- Erflaters
- Vrijwilligers
- (Samenwerkings)partners & sponsors

B) (Ontvangende) belanghebbenden die bereikt (moeten) worden:

- Honden (in nood)
- Hondenbezitters (in spé)
- De maatschappij (ouders van kinderen, kinderen, recreanten, buurtgenoten van hondenbezitters, gemeenten, overheid, etc.)

De KHB en de leden van haar bestuur streven naar optimale relaties met belanghebbenden, met gerichte aandacht voor informatieverschaffing en de inname en verwerking van wensen, vragen en klachten.

Privacy en gegevensbescherming

De Koninklijke Hondenbescherming is de verantwoordelijke in de zin van de Wbp en Avg. De Koninklijke Hondenbescherming vindt het van essentieel belang dat de persoonlijke gegevens van haar leden/adoptanten/donateurs met de grootst mogelijke zorgvuldigheid worden behandeld en beveiligd. Wij willen ook open zijn over de wijze waarop uw gegevens door ons worden verwerkt.

Alle leveranciers die voor ons activiteiten verrichten waarbij zij in contact komen met persoonsgegevens, zijn verplicht om met de Hondenbescherming een Verwerkingsovereenkomst aan te gaan.

Contact met belanghebbenden

Voor de meewerkende belanghebbenden is de organisatie van maandag tot en met vrijdag tussen 9.00 en 17.00 telefonisch en per e-mail bereikbaar. Regelmatig worden via deze kanalen vragen beantwoord en komt er feedback binnen. Deze feedback wordt – indien nodig – doorgespeeld naar de verantwoordelijk medewerker. Omdat de organisatie klein is, zijn de lijnen kort en komen gegevens snel bij de juiste persoon terecht.

Nieuws van en over de organisatie wordt gedeeld met de meewerkende belanghebbenden via de website en sociale mediakanalen. Daarnaast is er voor de leden van de vereniging het nieuwsmagazine "Hond". De KHB zet verder diverse sociale mediakanalen in voor haar leden en andere geïnteresseerden. Op dit moment zijn dat: Facebook, Twitter, Instagram, YouTube en LinkedIn.

Eénmaal per jaar kunnen leden tijdens de ALV vragen stellen over het gevoerde beleid. Ook is er gelegenheid om wensen en klachten te delen. Voor de inname en afhandeling van klachten is een klachtenprocedure opgesteld die op de website is geplaatst van de organisatie.

Wanneer nabestaanden van erflaters of fondsen er prijs op stellen, worden zij naar wens geïnformeerd over de activiteit of het project waaraan gedoneerd is. Met (samenwerkings)partners worden nieuwsbrieven uitgewisseld. Daarnaast is er elk jaar tot elke week contact over lopende zaken, afhankelijk van wat de activiteiten op dat moment vragen. Sponsors ontvangen het nieuwsmagazine 'Hond' en worden geïnformeerd over projecten of activiteiten die hen in het bijzonder aangaan.

Eigen vermogen: fondsen en reserves

Het eigen vermogen wordt conform de richtlijnen verdeeld in fondsen en reserves. Als fonds wordt bestempeld dat deel van het vermogen waaraan door derden (schenkers) een specifieke bestemming is gegeven. Aan (bestemmings)reserves is door het bestuur een bestemming toegewezen. Het overig vermogen kan worden aangemerkt als continuïteitsreserve. Meer informatie over de fondsen en reserves is te vinden in de jaarrekening in het onderdeel 'Toelichting op de balans': Passiva - onderdeel 6 'Reserves en fondsen'.

ANBI

De Belastingdienst heeft op 27 december 2007 de KHB aangemerkt als 'Algemeen Nut Beogende Instelling' met ingang van 1 januari 2008. Met deze status hoeft de KHB geen erf- en schenkbelasting af te dragen over erfenissen en schenkingen die de organisatie ontvangt in het kader van het algemene belang. Daarnaast zijn uitkeringen die de KHB verricht in het kader van de doelstellingen vrijgesteld voor het recht van schenking. Tot slot kan een donateur giften van de inkomsten- of vennootschapsbelasting aftrekken binnen de daarvoor geldende regels. Recentelijk zijn vanuit de overheid de regels aangescherpt voor het verkrijgen van de ANBI-status. De KHB voldoet aan deze aangescherpte regels.

CBF-keurmerk

Sinds 2006 is de KHB drager van het CBF-keurmerk (CBF-Keur) voor goede doelen. Het CBF houdt sinds 1925 gegevens bij over fondsenwerving en goede doelen in Nederland. Daarnaast houdt het CBF toezicht op deze organisaties. Als een goed doel aan de criteria van het CBF voldoet, mag ze het Erkenningsslogo publiceren op externe publicaties.

Besteding aan doelstelling

In 2020 heeft de KHB €465.095,- besteed aan de doelstelling. Het totaal aan baten uit eigen fondsenwerving bedroeg € 322.710,-. Dat betekent dat in 2020 een percentage van 144% besteed is aan de doelstelling gerelateerd aan het totaal aan baten uit eigen fondsenwerving en acties van derden. In 2019 was dit percentage 448% (€562.894,-/€125.532,-).

Kosten en baten eigen fondsenwerving

De kosten van eigen fondsenwerving (€31.138,-) bedragen 10% van de baten uit eigen fondsenwerving (€322.710,-). Met betrekking tot de verhouding tussen kosten en opbrengsten van fondsenwerving probeert de KHB ruim onder de CBF-norm van 25% te blijven. Kosten die voor fondsenwerving gemaakt zijn, betreffen fondsenwerving algemeen (bijvoorbeeld opname advertentie in Goede Doelengids) en de afdrachten voor bijvoorbeeld personeelskosten die betrekking hebben op fondsenwerving.

Kosten van beheer en administratie

De kosten voor beheer en administratie worden afzonderlijk gepresenteerd. De totale kosten voor beheer en administratie van €166.970,- zijn opgebouwd uit €25.623,- accountantskosten en kosten jaarrekening, €106.913,- personeelskosten, €11.976,- huisvestingskosten, €20.089,- algemene kosten en €1.278,- voor afschrijving en rente.

Op 2 mei 2011 heeft het bestuur van de KHB bepaald, dat de kosten voor beheer en administratie maximaal een derde (33%) mogen zijn van de lasten besteed aan de doelstelling. Deze norm is in 2020 met 36% (€166.970,-/€465.095,-) niet behaald. Door de diverse verhuizingen zijn kosten hoger uitgevallen en door corona hebben we minder activiteiten voor de doelstelling kunnen uitvoeren. Onder de kosten voor beheer en administratie vallen de volgende kosten:

- Personeelskosten die niet direct ten laste vallen aan een van de activiteiten, maar bijvoorbeeld te maken hebben met ledenadministratie.

- Accountantskosten/kosten jaarrekening
- Huisvestingskosten
- Kantoor- en algemene kosten
- Afschrijving- en rente

Beleggingsbeleid

De KHB heeft een beleggingsstatuut opgesteld waarin zij haar beleggingsbeleid vastlegt. Het beleggingsbeleid van de KHB richt zich op het stabiel houden van het vermogen om zo exploitatie mogelijk te maken en in de toekomst mogelijk te houden. Beleggingen vinden plaats als er sprake is van een beleggingshorizon van minimaal drie jaar. Het beleggen in aandelen geschiedt uitsluitend in aandelen van goed geleide ondernemingen met een stabiele winstontwikkeling en een sterke financiële positie. Het beleggen in obligaties vindt in principe uitsluitend plaats in debiteuren met ten minste een A-rating van Standard & Poors of Moodys.

Sinds 2012 is het beheer van de beleggingen uitbesteed aan ABN-AMRO (Triodos) Mees Pierson. De KHB wil daarmee verzekerd zijn van een duurzame en maatschappij en diervriendelijke beleggingsportefeuille en heeft daartoe ook aanvullende instructies met betrekking tot de portefeuille afgegeven.

Toelichting jaarrekening: Toerekening exploitatiesaldo

Op de bestemmingsreserves zijn de kosten in mindering gebracht die besteed zijn aan de respectievelijke doelstellingen. Om de reserves weer op het oude peil te krijgen hebben vanuit het exploitatiesaldo toevoegingen plaats gevonden.

Verschillenanalyse rekening versus begroting

Tegenover een begroot bedrag aan baten eigen fondsenwerving van €80.000 is dit bedrag in werkelijkheid €322.710. Het grote verschil wordt met name veroorzaakt door ontvangst van niet-begroten nalatenschappen van €267.471. Dat bedrag vulde de baten uit contributies, donaties en het seniorenproject van € 55.239 aan tot het bedrag dat viermaal zo hoog was als begroot. De bestedingen aan de doelstellingen (€465.095) lagen fors lager dan begroot was (€730.000). De belangrijkste reden daarvoor is de uitbraak van het coronavirus, waardoor het veel lastiger was om activiteiten te ontplooiën op het gebied van Hond en Zorg. Ook hebben we besloten bepaalde campagnes niet uit te voeren.

Publicatie jaarverslag en jaarrekening

In het meinumner van het nieuwsmagazine 'Hond' wordt normaliter de ALV aangekondigd, inclusief agenda. In 2020 liep dit vanwege de coronapandemie anders. In het nieuwsmagazine werd aangekondigd dat de ALV in lijn met een noodwet werd verschoven naar oktober. In september stuurden we alle leden een schriftelijke uitnodiging en konden leden het concept jaarverslag 2019 digitaal opvragen. Tijdens de ALV hebben de leden zowel het jaarverslag als de jaarrekening goedgekeurd. Na dit besluit werd het verslag op de website gepubliceerd. Hoewel het verslag en de jaarrekening al eerder klaar waren, kon het daardoor pas in oktober – na de formele goedkeuring – op de website worden gepubliceerd.

Leden, adoptanten en donateurs

De vereniging telde in januari 2020 1678 en in januari 2021 1663 leden. Leden betalen een contributie van minimaal vijftien euro per jaar. Aan leden die middels een automatische incasso hun lidmaatschapsgeld voldoen wordt een korting verleend van twee euro en vijftig eurocent. Het aantal adoptanten van seniorenhonden is begin januari 2021 155 (was een jaar eerder 151).

2.8 Risico's & risicobeheersing

Algemene risico's

De KHB heeft als rechtsvorm vereniging. Dit betekent dat het bestuur jaarlijks verantwoording aflegt aan de leden middels de algemene ledenvergadering (ALV). De leden hebben dus een toezichthoudende rol. Op financieel gebied zijn er aanvullende toezichthoudende rollen. Hierover is meer te lezen in de paragraaf 'Financiële risico's'.

Vrijwel alle goede doelen organisaties hebben te maken met risico's en bedreigingen. Zo hebben als gevolg van de economische crisis lange tijd veel huishoudens minder bestedingsruimte gehad en waren bij bedrijven sponsorbudgetten kleiner. In 2020 kwam daar een pandemie bij, waardoor veel mensen (langdurig) ziek werden, meer mensen dan "normaal" overleden, veel mensen geen werk hadden omdat hun werk als gevolg van overheidsmaatregelen weg viel. Door de corona pandemie en beperkende maatregelen was het lastiger voor goede doelen om fondsen te werven. We hebben daardoor activiteiten plus de bijbehorende budgetten verplaatst naar het nieuwe jaar.

Andere maatschappelijke trends raken de organisatie ook. Denk aan het groeiende individualisme en de wens van donateurs om minder lang aan een organisatie vast te zitten. Vanwege het veranderende 'geefmilieu' heeft de KHB in 2017 een toekomsttraject opgestart dat in 2017 en 2018 onder begeleiding van een fondsenwervend bureau en vervolgens een drietal externen haar startvorm kreeg. In 2019 en 2020 heeft een consultant van het Strategiekantoor samen met de organisatie stappen gezet in het concretiseren van de plannen.

In 2020 is een nieuwe directeur aangetrokken en is een stuk grond aangekocht waarop een voormalig dierenasiel staat. Na de aankoop is in samenwerking met een architect en landschapsarchitect gekeken naar hoe het verouderde en vervallen complex kan voldoen aan de eisen van deze tijd en aan de wensen die we als KHB hebben. Ook zijn eerste voorbereidingen gedaan voor de transitie naar een fondsenwervende organisatie. Tevens is het besluit genomen om de statuten in 2021 te wijzigen, waardoor de vereniging wordt omgezet naar een stichting. De leden zijn tijdens de ALV's in de afgelopen jaren meegenomen in de toekomstplannen en daarover geïnformeerd.

De nieuwe veranderingen brengen risico's met zich mee, daar is de organisatie zich wel degelijk van bewust. Aan de andere kant is door het Strategiekantoor berekend dat doorgaan op bestaande voet ervoor zorgt dat het ledenaantal snel daalt als er niets verandert. Het eigen vermogen zal dalen en opdrogen als we op dezelfde manier blijven werken. De komende jaren zal de organisatie verder worden geprofessionaliseerd.

Sterkte-zwakte analyse

De KHB bestaat al meer dan 100 jaar en staat nog altijd stevig op eigen benen. De KHB is een stabiele, degelijke, objectieve en professionele organisatie. Er is in Nederland geen ander goed doel dat op hoog niveau hond-specifiek opereert. De borging van kennis op het gebied van zowel diermanagement, -verzorging, -hulpverlening, -gedragskunde en -wetgeving is tamelijk uniek.

Hoewel deze eigenschappen sterke punten zijn van de organisatie, heeft ze deze niet 'ten gelde kunnen maken' de afgelopen jaren. Leden- en donatiewerving op de hieraan gekoppelde activiteiten waren onvoldoende succesvol. Om deze fondsenwervende kant te versterken, is gekozen om hier in de directe toekomst meer aandacht te geven. Zonder in te boeten aan kwaliteitskeurmerken als CBF-Keurmerk en het lidmaatschap van Goede Doelen Nederland, wil de organisatie zo haar sterke punten van degelijkheid en kwaliteit koppelen aan het versterken van haar huidige zwakke positie in fondsenwerving.

Een andere sterke kant van KHB is de sterke reputatie in het werkveld van honden. Deze is vergroot door samen te werken en innovatieve kansen aan te grijpen, denk aan de steun aan Stichting Dutch Cell Dogs, de subsidieverlening aan het onderzoek bij de Rijksuniversiteit Groningen en het Landelijk Expertisecentrum Dierenmishandeling (LED). Daardoor hebben we goede stappen gezet in de richting van onze missie: verbeteren van hondenwelzijn en verantwoord hondenbezit. De samenwerkingsprojecten hebben echter ook getoond dat op deze wijze niet meer naamsbekendheid voor de KHB verkregen werd. Deze naamsbekendheid is nodig om bekendheid te krijgen onder donateurs die hun euro maar een keer kunnen uitgeven. Daar ligt op dit moment een kans, zeker nu in de coronaperiode zoveel aandacht is voor honden en puppy's. We moeten alle kansen aangrijpen om onze naamsbekendheid te vergroten, ons te onderscheiden van de Dierenbescherming en laten zien dat we een zeer kundige en unieke organisatie zijn die echt wat kan bereiken voor honden en hondenhouders.

Leerpunten uit evaluaties

Evalueren doet de KHB vooral op het niveau van activiteit en output. Waar mogelijk wordt aan *outcome* meting gedaan, maar dit is vanwege schaal en kosten niet altijd realiseerbaar. In 2020 hebben we weinig

kans gehad om te evalueren. Door de corona-uitbraak konden we maar weinig fysiek afspreken. Zodra we fysiek weer mogen samen komen, en de toekomst van de organisatie meer vorm heeft gekregen, is dit een van de eerste punten om op te pakken.

Financiële risico's en fraudepreventieve maatregelen

Als vereniging wordt op het bestuur van de KHB toegezien door de ALV. Aanvullende toezichthoudende rollen worden vervuld door:

- administratiekantoor Van Oeffel Administraties en Advies, die de jaarrekening opmaakt,
- controlerend accountant Dubois,
- de financiële/kascommissie.

Om fraude te voorkomen was in 2020 het proces van fiatteren (directeur), betalen (beleidsmedewerker Hulp en Zorg) en inboeken (financieel medewerker) gescheiden. Correspondentie tussen gefactureerde bedragen en betaalde bedragen wordt extra gecontroleerd wanneer de facturen worden verwerkt.

Voor hogere bedragen wordt met gezamenlijke (teken)bevoegdheid gewerkt. De bevoegdheid van de directeur is aan een maximum gebonden. Wanneer zich fraude voordoet, wordt als volgt gehandeld:

- Fraude door een van de medewerkers op kantoor, anders dan de directeur. Bij opmerking, wordt dit direct gemeld aan de directeur en door de directeur aan het bestuur medegedeeld. Bestuur onderzoekt en gaat over tot passende maatregelen.
- Fraude door de directeur. Bij opmerking, wordt dit direct gemeld aan de financieel medewerker die dit direct aan de penningmeester kenbaar maakt. Bestuur onderzoekt en gaat over tot passende maatregelen.
- Fraude door een of meerdere van de bestuursleden. Bij opmerking, wordt dit direct gemeld aan alle overige bestuursleden. Deze onderzoeken en gaan over tot passende maatregelen.

Van fraudezaken wordt altijd melding gemaakt tijdens de ALV.

De KHB besteedt de aan haar toevertrouwde gelden met uiterste zorgvuldigheid zodat ze haar missie kan verwezenlijken. Omdat haar activiteiten zich over meerdere jaren uitstrekken en er jaarlijks minder binnenkomt uit adoptiegelden, contributies en donaties, dan er besteed wordt aan de activiteiten, beheert de organisatie een deel van haar vermogen ten gunste van continuïteit van haar inzet.

Sinds 2012 is dit vermogensbeheer uitbesteed aan ABN-AMRO – (Triodos) Mees Pierson om er zeker van te zijn dat beleggen plaatsvindt op basis van duurzaamheidscriteria die stroken met de missie en maatschappelijke opvattingen van de KHB. Er wordt een matig defensief beleggingsbeleid gevoerd, hetgeen conform het advies van de ABN AMRO - Mees Pierson bank is vastgelegd in een beleggingsstatuut.

Per vermogenscategorie, te weten aandelen, alternatieve beleggingen, obligaties en liquiditeiten zijn bandbreedtes vastgesteld en aanvullende criteria om de risico's te beperken. Het beleggingsbeleid van de KHB richt zich op het in standhouden van het vermogen om zo exploitatie mogelijk te maken en in de toekomst mogelijk te houden.

Verwacht vermogensscenario

Het vermogen van de KHB is ruim voldoende om mogelijke verliezen te kunnen dragen zonder dat de exploitatie in gevaar komt. Op basis van de resultaten over de afgelopen tien jaar kan worden vastgesteld dat de opbrengsten uit nalatenschappen stabiel zijn, en de afgelopen jaren lager. Op basis van een te verwachten gemiddeld positief rendement van rond de 2% netto per jaar is lichte daling van het eigen vermogen het meest waarschijnlijke scenario.

Proces van risicomanagement

Om risico's in beeld te brengen en daarop adequaat actie te ondernemen, heeft het bestuur van de KHB in 2013 een risicoanalyse uitgevoerd op operationeel, tactisch en strategisch niveau. Op basis van deze analyse zijn diverse maatregelen genomen. Zoals in 2014 het aangaan van twee nieuwe steunverleningen aan Dutch Cell Dogs en de subsidie voor het onderzoek naar impulsaanschaf. In hetzelfde jaar is gestart met het bestuderen van het veranderd handhavingsveld, waarna in 2015 verdere gesprekken zijn gevoerd

die in 2016 geleid hebben tot het stoppen van de inspectie en ondersteunen van het Landelijk Expertisecentrum Dierenmishandeling. In 2017 en 2018 is gewerkt aan de nieuwe toekomstvisie, om het risico van onvoldoende middelen op middellange tot lange termijn aan te pakken. Deze toekomstvisie is in 2019 en 2020 concreter geworden. Zodra de nieuwe visie is geformuleerd wordt het proces van risicomanagement in de nieuwe organisatiestructuur en -plannen betrokken.

3. Activiteiten: Wat deden we voor de honden?

3.1 Opvang

In de toekomstplannen die in de afgelopen jaren werden gevormd, werd keer op keer genoemd dat het opvangen van honden een belangrijke taak is voor de KHB. De afgelopen 25 jaar heeft de organisatie seniore honden opgevangen. Deze honden konden vaak niet terecht bij vrienden, kennissen of familie. Ook asielen weigerden de honden op te vangen, omdat de honden te oud zijn.

De KHB kon het niet accepteren dat deze – doorgaans nog gezonde honden – vanwege hun leeftijd werden geëuthanaseerd. Zo ontstond de opvang-activiteit van de KHB. Omdat de ambitie niet was om zelf een eigen opvanglocatie te hebben, brachten we deze honden onder in bestaande opvanglocaties. In 2009 sloten we een overeenkomst met Dierentehuis Den Bosch. In een speciaal voor ons gereserveerd en bekostigd paviljoen “de Oude Kwispelaar” hebben we jaarlijks tientallen honden opgevangen, verzorgd en uitgeplaatst.

Stichting Dierentehuis 's-Hertogenbosch

2020 was het laatste jaar dat we onze seniore honden in het paviljoen onderbrachten. Het contract liep af en vanwege een gebrek aan vertrouwen in het bestuur van de Stichting Dierentehuis 's-Hertogenbosch werd besloten geen nieuwe contractperiode aan te gaan. Het heeft de honden nooit aan voldoende zorg & aandacht ontbroken en het contact met de medewerkers op de werkvloer is altijd plezierig en correct verlopen. Het Dierentehuis is ons nog wel geld verschuldigd, in verband met een lening die we in 2002 aan de organisatie hebben verstrekt. Daarover moet de organisatie nog rente betalen en het resterende bedrag moet nog worden afgelost.

Eigen opvang in Den Ham (OV)

Na 25 jaar opvang via andere locaties is in 2019 besloten tot de aankoop van een eigen locatie. In januari 2020 heeft de KHB het niet meer operationele asiel De Crull gekocht in Den Ham (OV) aan de Linderdam Zuid 3. De gebouwen en het terrein stonden de twee jaar voor de aankoop leeg. Het onderhoud in de laatste jaren dat het asiel operationeel was, liet ook te wensen over. Dat betekent dat er een renovatie nodig is voordat we gebruik kunnen maken van de locatie.

In 2020 hebben we daarvoor eerste voorbereidingen getroffen. Er is vastgesteld wat de bouwkundige staat is van de gebouwen, wat nodig is om het in de staat te krijgen die past bij deze tijd en onder welke voorwaarden we een vergunning moeten aanvragen bij de Gemeente Twenterand waaronder Den Ham valt.

Diverse partijen helpen ons in dit grote project: Zwenk architectuur, landschapsarchitecten van OD205, CITEG, bodemonderzoekers, archeologen, installatieadviseurs, constructeurs, Flora & Fauna deskundigen en Paul Wass van Dogstrust. De voorlopige vergunning is goedgekeurd door de gemeente Twenterand. In 2021 wordt de verbouwing verder voorbereid. In 2021 zal een projectleider/bouwbegeleider worden aangetrokken die het proces verder zal begeleiden. De eerste grove werkzaamheden ten aanzien van het opruimen van het terrein zijn ter hand genomen. We moeten als KHB nog een aantal definitieve keuzes maken voor wat betreft een aantal verduurzamingsopties. De verwachting is dat de verbouwing begin 2022 zal starten en we aan het einde van datzelfde jaar het terrein en de gebouwen in gebruik kunnen gaan nemen. Meer over ons Overijsselse terrein en de ontwikkelingen van dit omvangrijke project, vindt u op www.hondenbescherming.nl (Ons hondencentrum).

Bezoeken locaties

Ook heeft in 2020 een aantal bezoeken plaatsgehad aan collega-organisaties die vlak voor, midden in of bijna klaar zijn met grootschalige verbouwingen. Dit heeft ons op ideeën gebracht maar vooral de bevestiging gegeven dat onze plannen doordacht en goed zijn.

Tijdelijke opvanglocatie in Dordrecht

Aangezien onze eigen locatie aan de Linderdam Zuid 3 te Den Ham nog niet geschikt is honden op te vangen, waren we genooddaakt begin december 2020 een tijdelijke alternatieve opvangplek te vinden. Die hebben we gevonden in Dierenopvangcentrum Louterbloemen in Dordrecht.

De eerste bewoonster, herdershond Pinkie (rechts op de foto), kwam op 14 december 2020 vanuit een GGZ begeleid wonen zorgcomplex naar Dordrecht nadat haar eigenaar overleden was. Op 16 december 2020 heeft de dierenambulance van het dierenopvangcentrum Louterbloemen in Dordrecht de honden Roos & Bo opgehaald vanuit het seniorenhuis in Den Bosch. Sienieke Groenman was daarbij aanwezig.

Statistieken rondom seniorhonden 2020

In 2020 zijn in totaal 36 senioren honden opgevangen. Drie van deze honden zijn wegens ziekte geëuthanaseerd (Freedom, Speedy en Tonta). 31 honden vonden een nieuwe eigenaar. De oudste honden waren de beide teckels Victor en Koosje, twee reutjes van 16 jaar oud. De jongste twee waren de 8 jaar oude Berner Sennen teef Senna, die samen met haar 10 jaar oude moeder aangemeld werd en de tevens 8 jaar oude Chihuahua reu Armando, die samen met zijn 12 jaar oude moeder Paloma werd gebracht. Paloma en Armando zijn beide geadopteerd door een BN'er die verder niet nader bekend wil worden gemaakt. De grootste hond was de Anatolische herdershond Chico van 10 jaar oud, de kleinste Chihuahua Paloma van 12 jaar.

We namen 6 koppels op; Xhosa & Duffy, Koosje & Victor, Paloma & Armando, Douska & Senna, Roos & Bo en Broeka & Tonta. Tonta werd bij binnenkomst geëuthanaseerd vanwege haar vergevorderde leeftijd en zeer slechte gezondheidstoestand. De andere koppels werden allemaal samen geplaatst bij een nieuwe eigenaar.

We namen meer teven op dan reuen en dat is voor het eerst sinds jaren. De meeste honden die we opnamen waren te scharen onder de noemer 'kruising', 8 van de opgenomen honden waren een kruising, de teckel staat met 5 exemplaren op de tweede plaats en de Mechelaar met 3 op plaats 3.

Overzicht totaal

Xhosa (13 jaar, Jack Russelkruising)
Duffy (15 jaar, Jack Russelkruising)
Spikkel (12 jaar, Labradorkruising)
Rex (13 jaar, Mechelaar)
Chica (11 jaar, Mechelaar)
Suus (12 jaar, Teckel)
Tender (12 jaar, Golden Retriever)
Pep (12 jaar, Labradorkruising)
Goldy (13 jaar, Golden Retriever)
Zarko (11 jaar, Boxer)
Boris (11 jaar, terrierkruising)
Freedom (12 jaar, Mechelaar)
Sjors (11 jaar, Cavalier King Charles Spaniel)
Hundje (13 jaar, Jack Russel)
Jokkie (14 jaar, Maltezerkruising)
Miep (11 jaar, terriermix)
Koosje (16 jaar, Teckel)
Victor (16 jaar, Teckel)

Lieve (11 jaar, Boerenfox)
Guusje (12 jaar, Jack Russel)
Britt (13 jaar, Labrador)
Chico (10 jaar, Anatolische herder)
Speedy (11 jaar, kruising)
Zazu (11 jaar, kruising)
Shiva (11 jaar, kruising)
Xitha (13 jaar, Witte herder)
Paloma (12 jaar, Chihuahua)
Armando (8 jaar, Chihuahua)
Rakker (10 jaar, Border Colliekruising)
Olaf (11 jaar, kruising)
Broeka (12 jaar, Teckel)
Tonta (14 jaar, Teckel)
Douska (10 jaar, Berner Sennen hond)
Senna (8 jaar, Berner Sennen hond)
Roos (10 jaar, kruising)
Bo (10 jaar, kruising)

Terugloop aantal seniore honden

Wat de reden is, dat is gissen maar het aantal verzoeken tot het opnemen van seniore honden is in 2020 teruggelopen. Werden we in voorgaande jaren 20 keer per maand gebeld of gemaïld voor een hond, tegenwoordig is dit eens in de week. Deze tendens startte halverwege 2020 en heeft zich doorgezet. We weten dat als gevolg van de Coronapandemie en de opdracht van de overheid om zo veel mogelijk vanuit huis te werken, de vraag naar pups en honden enorm is gestegen. In ons overgangsjaar 2021, op weg naar onze eigen locatie in Den Ham, komt het wellicht niet slecht uit en zullen we moeten afwachten hoe e.e.a. zich ontwikkelt nadat het gewone leven haar aanvang weer neemt.

Publicatie online smoelenboek

Afgelopen jaar ging een lang gekoesterde wens in vervulling: het bundelen van alle foto's en verhaaltjes van de senioren honden die we hebben opgevangen de afgelopen ruim 25 jaar. Vanaf de start met *De Oude Kwispelaar* in Den Bosch hebben we van alle honden foto's gemaakt en deze digitaal opgeslagen. Hierdoor konden we in 2020 een 'smoelenboek' publiceren. Op onze website is dit smoelenboek terug te vinden. Een aanrader om doorheen te scrollen: een bonte stoet oude honden trekt aan u voorbij. De een maakte maar kort gebruik van de geboden logies, een ander deed dat maanden. Ze waren ons allemaal even lief en we zijn ontzettend blij dat ze -bijna- allemaal weer een nieuw, blijvend thuis vonden dankzij u.

Stichting Dutch Cell Dogs

Stichting Dutch Cell Dogs (Stichting DCD) ontving van 2014 t/m 2019 jaarlijks een bedrag van € 60.000. Met dit geld werden jaarlijks 48 asielhonden getraind in detentiecentra verspreid door het land.

In deze 6 jaar is de Stichting DCD gegroeid en in 2019 heeft het bestuur dan ook besloten de steun te beëindigen. Om de overgang niet te abrupt te laten verlopen is nog eenmalig een bedrag van € 15.000 overgemaakt in het eerste kwartaal van 2020. Door de Covid-pandemie kon de samenwerking nog niet passend worden afgesloten. Zodra dat mogelijk is, zullen we dat samen doen.

3.2 Advies samenleving

Een andere belangrijke focus in ons werk ligt op het infomeren en adviseren van overheden, gemeentes, organisaties, onderwijsinstellingen en uiteraard het grote publiek. In 2020 hebben we op verschillende niveaus kunnen bijdragen in het verbeteren van de wet- en regelgeving en de kennis die nodig is om verantwoord hondenbezit te stimuleren en kennis over het hondenwelzijn te vergroten.

Landelijk niveau

Criteria voor fokken kortsnuitige honden

In mei deed de KHB een dringende oproep aan de Minister van LNV om handhavingscriteria voor het fokken met kortsnuitige honden niet (tijdelijk) te verruimen, maar de honden een kans te geven op voldoende lucht om te leven. Dit werd gedaan onder andere op basis van een recent wetenschappelijk artikel van Purdue University en Massey University dat de relatie bevestigt tussen het 'kortsnuitige', brachycephale uiterlijk en verschillende chronische ziekten.

De oproep is door de vaste Tweede Kamer commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit besproken. Op 17 juni 2020 heeft de commissie om een inhoudelijke reactie van de minister gevraagd. Deze hebben we ontvangen. Minister Schouten schreef in de brief onder andere: "U geeft aan het niet wenselijk te vinden om de handhavingscriteria voor het fokken met kortsnuitige honden tijdelijk te verruimen. Deze opvatting deel ik, ik zal de handhavingscriteria daarom ook niet verruimen."

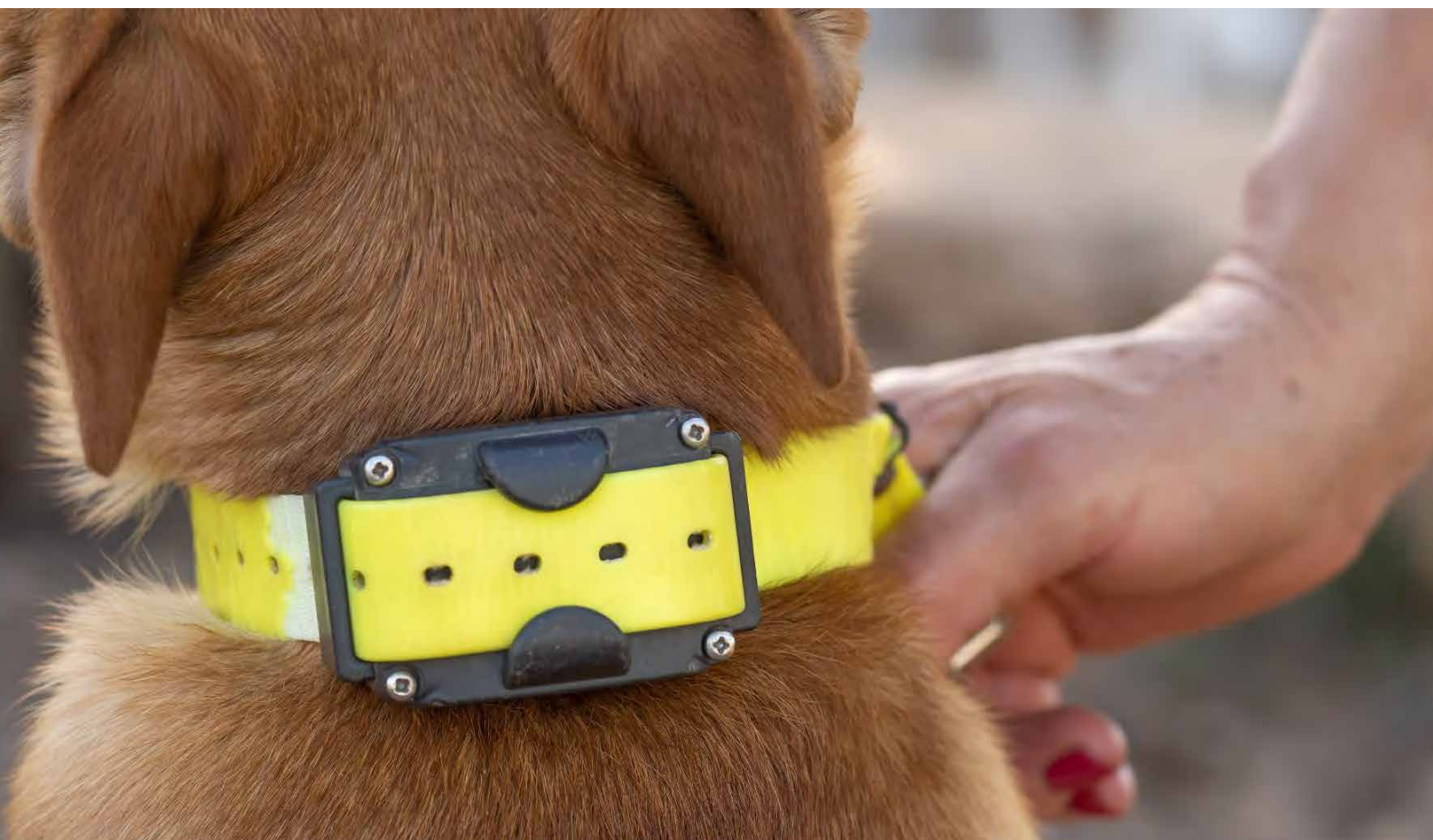
Evaluatie Wet dieren en aanverwante regelgeving

De Koninklijke Hondenbescherming staat een beleid voor waarin het welzijn van de hond wordt gewaarborgd. De Hondenbescherming houdt daarom strak de vinger aan de pols bij regelgeving die met honden te maken heeft. Er wordt daarom regelmatig overleg gevoerd met de landelijke overheid, en zo nodig wordt actie ondernomen. Zo heeft de Hondenbescherming in 2020 geparticipeerd aan de evaluatie van de Wet dieren en de daaronder vallende regelgeving, zoals het Besluit houders van dieren.

Hierop heeft de Hondenbescherming aangegeven dat de gehanteerde 'open normen' in de wetgeving de handhaving (kunnen) bemoeilijken. Te denken valt hierbij bijvoorbeeld aan de wetgeving voor (waak)honden die in een ren of aan een ketting worden gehouden. In de wetgeving worden bijvoorbeeld zinsneden gebezigd als 'voldoende bewegingsruimte' en 'voldoende oppervlak'. Dergelijke formuleringen kunnen de handhaving op naleving bemoeilijken; wat de ene persoon voldoende vindt, vindt de ander bijvoorbeeld helemaal niet voldoende. Het gebruik van open normen zagen we bijvoorbeeld ook bij artikel 3.4 van het Besluit houders van dieren dat gaat over het fokken met gezelschapsdieren, dat nu (deels) is ingevuld met de normen genoemd in het rapport 'Fokken met kortsnuitige honden'.

Wetsvoorstellen voor een verbod op de stroomband en voor verbeteringen in het I&R-systeem van honden

Voorts hebben we onze mening gegeven ten aanzien van de wetsvoorstellen op het terrein van het uitbreiden van het verbod op dierenmishandeling door het gebruik van de stroomband daaraan toe te voegen en om tot verbetering van het identificatie- en registratiesysteem voor honden te komen. De Hondenbescherming is verheugd met het voornemen van de overheid om het gebruik van stroomstootapparatuur bij honden per 1 juli 2021 te gaan verbieden. We zijn ook verheugd met de aangekondigde wettelijke verbeteringen ten aanzien van het I&R-systeem bij honden.

Een goed werkend I&R-systeem voor honden kan immers misstanden in de hondenfokkerij en – handel beteugelen en waar mogelijk voorkomen en zodoende het welzijn van honden verbeteren. De Hondenbescherming hoopt wel dat de overheid vaart maakt met het wetsvoorstel voor de invoering van een dierenhoudverbod als zelfstandige maatregel. Het is immers van groot belang dat het wettelijk mogelijk wordt dat veroordeelde dierenmishandelaars een effectief dierenhoudverbod krijgen opgelegd.

Gemeentelijk niveau

Actie tegen hondenpoep met de gemeente Den Helder

Eén van de grootste ergernissen is hondenpoep op straat. Hondenpoep op straat, grasvelden, in de speeltuin en op andere plekken, maakt dat de hond wordt gehekeld. Ten onrechte. Om te voorkomen dat we massaal in de

hondenpoep trappen en dat honden een slecht imago krijgen, werkt de Hondenbescherming samen met gemeenten om de overlast van hondenpoep tegen te gaan. Zo heeft de Hondenbescherming de gemeente Den Helder gesteund in haar campagne om de hondenpoepoverlast in de gemeente Den Helder te verminderen. De Hondenbescherming heeft daartoe een groot aantal hondenpoepzakjes(houders) aan de gemeente verstrekt en onze beleidsmedewerker Just de Wit heeft in augustus 2020 deelgenomen aan een live Facebook chat sessie met de wethouder van de gemeente Den Helder om met de inwoners van de gemeente te praten over gemeentelijk hondenbeleid. De Hondenbescherming blikt terug op een fijne samenwerking met de gemeente Den Helder, die was ontstaan uit een eerdere samenwerking op dit terrein met de gemeente Sliedrecht.

Bijtincidenten voorkomen c.q. verminderen met de gemeente Den Haag

De gemeente Den Haag heeft de Hondenbescherming gevraagd om mee te denken en mee te praten over mogelijke oplossingen om het aantal bijtincidenten door zogeheten 'lastige' honden te voorkomen c.q. te verminderen. De gemeente Den Haag reageert enthousiast op het idee van de Hondenbescherming om een viertal informatieve vlogs te realiseren voor jonge toekomstige houders van lastige honden met agressief gedrag.

Vanwege de corona-crisis zijn de realisatie van de vlogs uitgesteld naar 2021. Twee vlogs zullen worden gepresenteerd door de nieuwe ambassadeur van de Hondenbescherming, Britt Dekker, presentatrice en influencer (bekend van o.a. 'Zappsport', 'Wie van de drie' en 'Dierenpraat TV') en twee vlogs zullen worden gepresenteerd door haar collega-presentator Floris Göbel. Verder werkt de Hondenbescherming mee aan het verbeteren en vernieuwen van de inhoud van de website van het 'Huisdier Informatie Punt' teneinde potentiële hondenbezitters voor te lichten wat er bij het houden en hebben van een potentiële 'lastige' hond allemaal komt kijken.

De Hondenbescherming woont verder regelmatig de raadsvergaderingen bij en spreekt ook in bij onderwerpen met betrekking tot honden. De Hondenbescherming informeert raadsleden en voorziet hen van informatie. Mede naar aanleiding van onze informatie onderzoekt de gemeente Den Haag de mogelijkheid op het sneller kunnen inzetten van de aanlijn- en muilkorfplicht om bijtincidenten te voorkomen.

De Hondenbescherming vindt het heel belangrijk om met de gemeente Den Haag in gesprek te zijn om bijtincidenten te voorkomen. Daar waar mogelijk zullen we ook in 2021 de gemeente Den Haag wijzen op het belang van een preventief beleid. Een beleid dat in onze ogen kan worden gerealiseerd door het instellen van een zogeheten 'meldpunt voor gevaarlijke honden'. Zodoende krijgt de gemeente eerder zicht op beginnende problemen met honden en hun houders en kan de gemeente in een vroeg stadium ingrijpen bij mogelijke gevaarlijke situaties met honden en hun houders.

Voorts zal in 2021 de Hondenbescherming gemeentes door middel van een wedstrijd stimuleren om veilige en aangename losloopegebieden te realiseren. Beweging voor de hond is immers van groot belang voor zijn lichamelijke en geestelijke gesteldheid.

Politie

Ter ondersteuning van het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid werd aan meerdere expertsessies deelgenomen over de ketenanalyse hondenhandel. Voor de politie werd input gegeven op een signalenkaart dierenmishandeling. Voor kynologisch instructeurs en therapeuten werd in april een online sessie verzorgd over diervisies en opvoedstijlen die hondenhouders kunnen beïnvloeden in hun omgang met hun hond. Voor dezelfde groepen werd bekeken of de KHB kon ondersteunen bij het oprichten van een keurmerk. Tot slot werd voor algemeen gebruik een set materialen over (honden)welzijn gemaakt.

Onderwijs- en Kennisniveau

Wetgevingslessen en -presentaties

Op het terrein van wet- en regelgeving zijn de nodige lessen en presentaties verzorgd. De beleidsmedewerker juridische en politieke zaken heeft lessen over het privaatrecht en het publiekrecht gegeven aan de cursisten van het opleidingsinstituut 'DogVision', dat lessen verzorgd voor onder meer aankomende gedragstherapeuten en kynologisch instructeurs. Daarnaast heeft hij in het kader van het keuzevak 'Forensische Diergeneeskunde' de aankomende dierenartsen les gegeven over de wetgeving rondom dierenmishandeling en dierverwaarlozing. Voor de 'Tinley Academie' wordt aan professionals in de dierenbranche les gegeven over de juridische aspecten rondom

gevaarlijke honden. In het kader van de opleiding 'Pijn bij Honden' is een presentatie gegeven over de juridische ins en outs van koopcontracten bij honden.

De Hondenbescherming vindt het zeer waardevol dat met deze lessen de onder meer (aankomende) dierenartsen, gedragsdeskundigen en kynologisch instructeurs kennis kan worden bijgebracht over de voor hun beroep relevante wet- en regelgeving. Daarnaast hebben de wetgevingslessen en presentaties in 2020 € 1770,- opgeleverd dat goed kan worden besteed aan de doelstellingen van de Hondenbescherming. Vanwege het belang van de lessen en de vergoedingen hiervoor blijft dit ook in 2021 een belangrijk aandachtspunt.

Educatie over honden in stressvolle situaties

In december werd voor Stichting Dierenhospitaal en Ambulancedienst 's-Gravenhage en Omstreken educatie ontwikkeld en verzorgd over het omgaan met honden in stressvolle situaties. De educatie behandelde onder andere de volgende onderwerpen:

- Het herkennen van de houding, het gedrag, de stresssignalen bij honden,
- Het inschatten van de motivatie van de hond, de territoriale setting, de stressvolle situatie,
- Het inzetten van methoden, materialen,
- Het veilig handelen en erkennen van eigen grenzen en onmogelijkheden van een situatie.

In verband met COVID-19 werd de educatie digitaal aangeboden. De KHB was blij op deze wijze een bijdrage te leveren aan hondenwelzijn -in voor honden penibele situaties- en op deze wijze de professionaliteitsontwikkeling te ondersteunen bij een collega organisatie.

Overzicht gegeven trainingen

- Voor de module aan de Universiteit van Utrecht 'Forensische Diergeneeskunde' is driemaal de presentatie 'Wat definieert een Hoog Risico Hond' gegeven.
- Voor Evidensia dierenziekenhuizen is eenmaal de lezing 'Hoog risicohonden' gegeven.
- Voor de dierenambulance Den Haag (DAM) is een lezingenreeks gegeven met als onderwerp 'educatie hond'. Hiervoor is een bedrag ontvangen van € 13.931,-

Bevindingen in 2020

Alle lezingen zijn in verband met de maatregelen omtrent CORONA online gegeven via TEAMS. Dit is niet altijd vlekkeloos verlopen. Deels vanwege de beperkte middelen bij de ontvangers, geldend voor de lezingen aan de DAM maar ook omdat internet en/of het programma TEAMS haperingen vertoonden bij het opstarten of bij het vertonen van filmmateriaal.

Live educatie verzorgen is vele malen prettiger. Met als belangrijkste reden de interactie met de deelnemers die live zoveel directer is.

3.3 Ontwikkeling & onderzoek

In de aanloop naar 2020 heeft het bestuur besloten dat er minder financiële steun zal gaan naar wetenschappelijk onderzoek. De reden daarvoor is de grote investering die nodig is voor het realiseren van een eigen hondenopvangcentrum. Echter, onderzoek is en blijft erg belangrijk om te bepalen hoe honden in elkaar zitten, om te weten waarom ze bepaald gedrag ontwikkelen en wat nodig is om hen de juiste zorg en begeleiding te geven. Daarom is in 2020 onderzocht op welke manier we betrokken kunnen blijven bij onderzoek en de wetenschap en waar we ons op willen focussen.

Tijdens de teamdag op 11 juni 2020 in Den Ham werd het toekomstthema 'Hondzijn' gekozen. De KHB richt zich binnen dit thema op de levensloop van de hond, het 'gewoon' fijn samenleven van mens en hond, het soort-specifiek gedrag en hondenwelzijn. Samengevat is de KHB de organisatie die helpt de hond zijn hond te laten zijn.

In dat licht werden in 2020 verschillende activiteiten ontplooid om positieve lange termijn ontwikkelingen rondom 'hondzijn' te stimuleren.

Ondersteuning ontwikkeling & onderzoek

In 2020 werden door de KHB vier studenten begeleid van *University of Edinburgh, The Royal (Dick) School of Veterinary Studies* en *Scotland's Rural College*. De studenten deden onderzoek naar (onderdelen van) de relatie tussen mens en hond en hoe deze te optimaliseren. Specifiek werd bestudeerd de inzet van activiteitspeelgoed binnen de relatie tussen mens en hond. Ook werd onderzoek gestart naar de invloed van een verarmde opgroei omgeving voor honden op later adoptiesucces van deze honden.

Daarnaast werd studenteneindwerk becijferd, waarvoor de KHB een donatie ontving. Korte begeleiding en interviews ondersteunden onder andere studenten van de *Aeres Hogeschool Dronten*. Aan het onderzoek van de promovendus 'mens-dier relaties' van *Van Hall Larenstein* werd bijgedragen door deel te nemen aan een brainstormsessie over 'honden en corona' in september 2020.

Halverwege het jaar werd voor het eerst een docent en kwalificatiedossierverantwoordelijke van een MBO-opleiding, zijnde het Terra Emmen, ontvangen in Den Ham. Tijdens dit zeer leerzame bezoek werden toekomstmogelijkheden besproken voor het ondersteunen van MBO-onderwijs als KHB. Het is de hoop van de KHB dat zij in 2021 haar toekomstvisie verder heeft vormgegeven en dan ook de vervolgstappen kan zetten in samenwerkingen als deze.

Nog lopend onderzoek

Het in 2016 gestarte Landelijk Expertisecentrum Dierenmishandeling (LED) krijgt in 2019 ondersteuning van de Hondenbescherming, middels een toezegging voor röntgenopnames van honden voor het bepalen van mishandelingskenmerken binnen de forensische radiologie. Doel is het onderzoek naar mishandeling te faciliteren om uiteindelijk preventie van mishandeling te optimaliseren.

Het onderzoek streeft er naar om 50 honden uit een situatie van huiselijk geweld te scannen. Vlak voordat de corona-crisis uitbreekt, is de derde hond gescand. Ter uitbreiding van de onderzoekspopulatie zijn er contacten gelegd met de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) en met het justitiële apparaat om te bezien hoe partijen elkaar kunnen helpen en versterken. Dit heeft al geleid tot afspraken over verdere informatie-uitwisseling. Het onderzoek ligt vanwege de corona-crisis nagenoeg stil en het is daarom nu wachten op een geschikt moment om het onderzoek weer op te pakken. Zodra het onderzoek in 2021 hopelijk weer kan worden voortgezet en de eerste voorzichtige conclusies kunnen worden getrokken, zal de Hondenbescherming daarmee naar buiten treden.

Wetenschappelijke publicaties

Onderzoekbijdrage was er ook in het verder helpen vormgeven van het onderzoek van de Rijksuniversiteit Nijmegen naar associaties die mensen hebben bij 'kortsnuitige' (brachycephale) honden, een onderzoek dat door de KHB is gesubsidieerd. Een review over mogelijk onderliggende drijfveren van de mens bij het aanschaffen van deze honden werd geschreven en ligt momenteel ter beoordeling voor bij wetenschappers. Verder werd er een artikel ingediend voor de speciale *Clinical Ethology* editie van het wetenschappelijk tijdschrift *Behaviour*. Dit artikel zal in 2021 verschijnen en wordt dankzij de KHB als open access aangeboden zodat zo veel mogelijk mensen van de kennis kunnen profiteren. Van het eerder door de KHB gesubsidieerde onderzoek van de Rijksuniversiteit Groningen werden in 2020 nieuwe wetenschappelijke publicaties verwelkomd, welke in makkelijker leesbare samenvattingen in diverse communicatiekanalen van de KHB werden gedeeld.

Witboeken

Tot slot werd in 2020 een tweetal witboeken ('white papers') opgeleverd die zowel binnen als buiten de KHB toekomstig beleid kunnen ondersteunen. Een witboek dient ter ondersteuning van *duurzame aanpak van hondenopvang-situaties* en gaat over ontlastings-verwerking. Het andere witboek dient ter ondersteuning van beleidsmakers bij de gemeenten en beschrijft *hoe welzijnsvriendelijke loslooplegebieden eruitzien*. Voor dit laatste witboek is het de hoop in de nabije toekomst, na vaststelling van de toekomstvisie, in samenwerking met andere partijen en na nader studentenonderzoek voor en met gemeenten sessies te verzorgen over loslooplegebieden en hun welzijnsvriendelijke inrichting.

4. Fondsenwerving & Communicatie

Met het aantrekken van een nieuwe directeur is in 2020 gekeken naar verbeteringen die nodig zijn om een volgende stap te zetten in de geschiedenis van de KHB. De organisatie staat bekend als een zeer betrouwbare organisatie met veel kennis en kunde in huis. Wat ontbreekt is de naamsbekendheid bij het grotere publiek, een zeer belangrijke randvoorwaarde om in de toekomst ook fondsen te kunnen werken.

Het jaar 2020 is daarom gebruikt om op een aantal terreinen te vernieuwen en de organisatie klaar te maken voor een groter publiek. Dat betekent soms afscheid nemen van het verleden, en spannende, nieuwe dingen opstarten. Gelukkig geldt dat niet voor alles en hebben we ook activiteiten uitgevoerd zoals de achterban van de KHB van ons gewend is.

4.1 Fondsenwerving: inkomsten via particulieren

Ledencontributie en geld voor senioren

In 2020 startten we met 1.678 leden. In januari 2021 waren dat er 1663, een lichte daling. De totale bijdrage die we aan contributie hebben ontvangen was in 2020 21.203 euro. Naast dit bedrag ontvingen we bedragen van onze achterban speciaal voor onze senioren honden, te weten 18.672 euro. Bij elkaar opgeteld ontvingen we van onze vaste achterban ongeveer 40.000 euro.

Donaties

Naast leden die jaarlijks contributie voor hun lidmaatschap betalen, ontvangt de KHB ook bedragen van donateurs. In de zomer van 2020 hebben we een nieuwe website live gezet, waarop mensen een eenmalige donatie kunnen doen of maandelijks een donatie kunnen laten incasseren. Daarnaast maken mensen ook op de “ouderwetse” manier nog geld handmatig over. Al met al hebben we daardoor in 2020 15.364 euro aan donaties ontvangen.

De komende jaren willen we onze focus op donateurs uitbreiden. In 2020 is daarom goedkeuring gegeven voor de werving van een Fondsenwerver als extra medewerker.

Nalatenschappen

Gedurende het jaar 2020 hebben we van vijf notariskantoren een kennisgeving ontvangen van mensen die de Koninklijke Hondenbescherming in hun testament hadden opgenomen. Het totale nagelaten bedrag in 2020 wordt geschat op een waarde van rond de 270.000 euro. Afgelopen jaar hebben we ook een aantal nalatenschappen uitgekeerd gekregen. Zo ontvingen we in mei het restant van een nalatenschap dat in 2018 bij ons is aangemeld (5.771,26 euro) en in juli een legaat van 4.500 euro die in 2019 was aangekondigd. Van de aangemelde nalatenschappen hebben we in 2020 twee legaten al op de rekening ontvangen, respectievelijk 1.000 euro en 8.900 euro. De overige bedragen verwachten we in 2021 daadwerkelijk te ontvangen.

In 2021 hebben we tot nu toe hetzelfde aantal vernoemingen in nalatenschappen: vijf in aantal. Een legaat van 20.000 euro is direct al in februari dit jaar overgemaakt. De te verwachte donaties uit nalatenschappen nemen we nooit op in de begroting, maar zijn een zeer welkome aanvulling op onze inkomsten van particulieren.

4.2 Communicatie

Nieuwsmagazine

In 2020 brachten we tweemaal ons vertrouwde Nieuwsmagazine 'Hond' uit. Eenmaal in mei en eenmaal in november. Alle leden hebben een exemplaar ontvangen. De belichte onderwerpen waren 'dierenmishandeling', 'troostpuppy's', het smoelenboek, onze pupquiz en nog veel meer.

Website www.hondenbescherming.nl

De website [hondenbescherming.nl](http://www.hondenbescherming.nl) was een grote rijkdom aan informatie, zeer waardevolle artikelen en wetenswaardigheden over honden. Alleen was de structuur en de techniek dusdanig verouderd dat als we niets zouden doen, de website eind 2020 niet meer geopend kon worden.

We hebben daarom eind augustus een (tijdelijke) nieuwe website gelanceerd die technisch voldoet aan wat nodig is: we kunnen ons nieuws delen, informatie aanbieden, mensen kunnen doneren en contact opnemen. De bouw van de website en de bijbehorende service hebben we dit jaar opnieuw met forse korting kunnen realiseren dankzij het bedrijf Fluxility.

Door de omzetting van de ene website naar de andere (allemaal onder dezelfde link [hondenbescherming.nl](http://www.hondenbescherming.nl)) moet je opnieuw je "punten" verdienen bij Google om goed gevonden te worden. Daarom zijn sommige cijfers van ons online bezoek iets lager uitgevallen.

- Bezoek website in 2020: 186.826 keer (-5% t.o.v. 2019)
- Aantal unieke bezoekers: 158.734 (-5% t.o.v. 2019)
- Aantal bezochte pagina's: 328.414 pagina's bezocht (+10% t.o.v. 2019) – totaal dus minder bezoekers maar wel meer pagina's bezocht.
- Gemiddeld 1,76 pagina per bezoekers (+16% t.o.v. 2019)
- Bezoekers bleven gemiddeld 58 seconden op de website (+10% t.o.v. 2019)

Welke pagina's op de website werden het meeste bezocht?

1. Hond kopen pagina (12% van het totaal)
2. Homepagina (7% van het totaal)
3. Fairpup app pagina (5% van het totaal)
4. Deze hond past bij mij (5% van het totaal)
5. Ik wil een oudere hond opnemen (5% van het totaal)

Via welk zoekwoord worden wij het meest gevonden?

1. Hond kopen (totaal 2.719 bezoeken via deze zoekopdracht in Google)
2. Hondenbescherming (totaal 2.326 bezoeken via deze zoekopdracht in Google)
3. Welke hond past bij mij (totaal 2.109 bezoeken via deze zoekopdracht in Google)
4. Honden van overleden baasjes (totaal 1.605 bezoeken via deze zoekopdracht in Google)
5. Vuilnisbakkenras puppy's te koop (totaal 1.526 bezoeken via deze zoekopdracht in Google)

Hoeveel donaties hebben we ontvangen, en welke waarde hangt eraan?

Sinds eind augustus 2020 kan het publiek ook doneren via onze website. Dat leverde de eerste maanden tot de volgende resultaten:

- 29 donaties via Mollie, totaal €718,50
- 27 structurele donateurs, gemiddeld €5,- per maand

E-mail nieuwsbrief

Tot het jaar 2020 deed de KHB niets met e-mailadressen. Het contact met de achterban vond voornamelijk plaats via de post en telefoon. Om meer en beter contact te kunnen hebben met de mensen die ons doel steunen, zijn we afgelopen jaar gestart met het verzamelen van e-mailadressen. In april 2020 startten we met 8 e-mailadressen. Eind december 2020 waren dat er 1.486 (+18.475%). In januari 2021 hebben we onze eerste e-mail nieuwsbrief uitgestuurd naar onze achterban.

Social media

In 2020 zijn we ook actiever geworden op de sociale media kanalen van de Hondenbescherming. Dat zorgde voor een groei in het aantal volgers, en daarmee ook in het bereik van onze boodschappen en campagnes.

Facebook

- 11.270 likers in januari 2020
- 17.887 likers eind december 2020 (+59%)

Instagram

- 500 volgers in januari 2020
- 951 volgers eind december 2020 (+90%)

Twitter

- 2600 volgers in januari 2020
- 2.668 volgers eind december 2020 (+2,6%)

Nieuwe website: Online Pupquiz

In deze corona-tijd waarin de vraag naar honden explosief is gestegen, heeft de Hondenbescherming de speciale online PupQuiz gelanceerd om niet alleen de kennis van hondenliefhebbers op een leuke manier te testen, maar ook om mensen er van te laten doordringen dat je een hond niet alleen voor deze corona-tijd aanschaft. Ruim 10.000 personen hebben door middel van de online PupQuiz hun hondenkennis getest. In totaal brachten 70.000 mensen een bezoek aan de website. Een mooi aantal (toekomstig) hondenbezitters heeft zodoende op ludieke wijze kennis opgedaan over de hond.

4.3 Campagnes

Troostpuppy's

Helaas worden veel honden nog veel te veel ondoordacht aangeschaft. De meeste problemen met honden zouden voorkomen kunnen worden als toekomstig hondenbaasjes hun aankoop goed doordenken. Daarom is en blijft voorlichting aan toekomstig hondenbezitters van groot belang. Zeker nu in deze corona-tijd waarin veel mensen een hond aanschaffen. Vandaar onze slogan: *'Voorkom dat uw troostpuppy een teleurstelling wordt'*. Dit is ook tevens de kop van een groot artikel op onze website en op onze sociale media kanalen, waarmee we mensen opriepen goed na te denken over de aanschaf van een hond.

Gedurende de corona-crisis is de vraag naar honden enorm toegenomen. De Hondenbescherming gaf extra veel voorlichting om verantwoord te kiezen, waarbij ook is nagedacht op een leven na de verscherpte lockdown. Is er dan nog genoeg tijd voor de hond? Kies daarom niet alleen met het hart, maar ook vooral met het hoofd. Dit werd nog eens benadrukt door onze woordvoerder op diverse radiozenders. Dankzij de radio-aandacht heeft de Hondenbescherming een groot aantal mensen weten te bereiken die nog eens goed zal nadenken voordat men een hond aanschaft.

Wereld Hondendag: Nationale Hondenonderzoek 2020

In aanloop naar de eerste 'Wereld Hondendag' op 26 augustus 2020 heeft de Hondenbescherming het 'Nationale Hondenonderzoek 2020' geïnitieerd om uit te zoeken hoe het zit met de liefde tussen mens en hond. Uit het onderzoek komt naar voren dat de helft van de Nederlandse hondenbezitters een beter luisterend oor vindt bij hun hond dan bij hun partner en geeft maar liefst 80% van de ondervraagde hondenbaasjes aan dat hun hond hun allerbeste vriend is, boven een eventuele partner of menselijke vrienden.

Ofschoon hieruit blijkt dat voor veel mensen de hond een geliefde kameraard is, leeft nog lang niet elke hond zijn beste hondenleven. Elke dag worden er in Nederland naar schatting nog 550 honden verwaarloosd of mishandeld. Vaak veroorzaakt door een gebrek aan kennis over het houden van honden. Directeur Daphne Groenendijk benadrukte daarom in de populaire 'Coen en Sander show' op radiozender 538 dat goede voorlichting onmisbaar is en dat men niet moet onderschatten wat het hebben en houden van een hond allemaal met zich meebrengt.

4.4 Publiciteit & Media

Afgelopen jaar hebben media ons goed weten te vinden. Door corona leken veel mensen opeens behoefte aan een huisdier te hebben, waardoor de vraag naar puppy's en honden uit het asiel enorm toenam. Door deze trend werden wij ook regelmatig in de media genoemd. In 2020 stonden we in de Volkskrant, op Linda.nl, in het AD en op de websites van tv-programma's zoals Kassa! en EénVandaag. Ook werden we benaderd om mee te doen aan het kinderprogramma van KRO-NCRV "Baasje gezocht". Een van onze senioren werd daarin gekoppeld aan een gezin dat op zoek was naar een hond.

Samenwerking met YouTubers en radiozender 100%NL: beste lookalike hond van Nederland

Om meer bezoekers te genereren voor de PupQuiz hebben we samengewerkt met Youtuber: Milan Knol (op zijn instagram heeft hij 1 miljoen volgers). Omdat deze samenwerking beviel hebben we hem ook gevraagd om in de actieweek bij radiozender 100%NL namens ons op te treden. Naast Milan heeft ook de populaire Rutger Vink zich ingezet. De populaire en goed beluisterde radiozender 100%NL heeft in aanloop naar Wereld Hondendag van 26 augustus 2020 geholpen om de naamsbekendheid van de Hondenbescherming te vergroten. Dit onder andere met een speciale actie waarbij hondenbezitters hun hond konden opgeven voor de beste lookalike hond van Nederland. Hondenbezitters waarvan hun hond sprekend op een bekend persoon lijkt, werden opgeroepen om een foto van hun hond in te sturen. Deze dag leidde ook tot aandacht op de radiozenders Radio10 en Radio 538.

5. Doorkijkje naar 2021

Het jaar 2021 zal ook in het teken staan van verandering: de organisatie toekomst bestendig maken. We zullen de strategie die is opgesteld door Het Strategiehuis verder uitwerken. Een van de uitwerkingen is dat we zorgvuldig en met de kundigheid van een notaris de huidige statuten (voor het laatst gewijzigd in 2013) zullen aanpassen. Dit proces wordt zorgvuldig voorbereid in samenspraak met de ALV, het Bestuur en het Bureau. De voorgenomen wijzigingen bestaan uit een wijziging in rechtsvorm en een wijziging in de organen. Ook staat een organisatorische wijziging in de planning. We zullen ons meer gaan richten op fondsenwerving, een Fondsenwerver in dienst nemen, zodat we met extra inkomsten uiteindelijk meer kunnen betekenen voor honden.

De renovatie van het hondenopvangcentrum zal een andere belangrijke activiteit zijn in 2021. We gaan op zoek naar een professionele bouwbegeleider/technisch bouwadviseur. De derde belangrijke bouwsteen voor 2021 is het verder opvoeren van fondsenwervende activiteiten. We hopen dat corona het toelaat dat we in augustus 2021 wél de Honden voor Honden Loop kunnen organiseren.

Verder houden we uiteraard ook in 2021 de wetgeving rondom gezelschapsdieren en dan in het bijzonder voor honden nauwlettend in de gaten. De Hondenbescherming wederom in 2021 de overheid en de politiek er bij voortdurend op attent blijven maken dat het wenselijk en noodzakelijk is dat er een verplichte pre-aanschaf cursus voor alle toekomstige hondenbezitters, dus nog vóór de hond in huis is, wordt ingevoerd.

Een ander aandachtspunt in 2021 is om in samenspraak met het ministerie van Justitie en Veiligheid te bezien hoe misstanden met honden beter kunnen worden aangepakt. Gezien het grote aantal honden dat helaas nog altijd wordt mishandeld en/of verwaarloosd is dit immers hard nodig.

Tot slot zullen we wat verder vooruit gaan kijken om een nieuw meerjarenbeleidsplan op te stellen. Daarin zullen we goede kaders neerzetten waar we ons de komende jaren op willen focussen: wat is nodig om het welzijn van honden in Nederland verder te verbeteren en welke rol kunnen wij daarin nemen. Bijgaand alvast de begroting voor het lopende jaar 2021.

BEGROTING 2021

Baten:

- Baten van particulieren
- Baten van bedrijven
- Baten van verbonden organisaties zonder winststreven
- Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten
- Saldo financiële baten en lasten
- Opbrengst verkoop Statenlaan
- Kwijtschelding lening Elkie Stichting

2020 Werkelijk	2021 Begroot
322.710	350.200
0	100.000
0	0
14.777	20.000
159.358	148.000
655.256	0
-4.992	
1.147.109	618.200

Lasten:

Besteed aan doelstellingen

- Hulp en Zorg, inclusief seniorenopvang
- Politieke en Juridische zaken
- Bevordering Verantwoord Hondenbezit

-200.157	-150.000
-47.623	-100.000
-217.315	-250.000
-465.095	-500.000
-31.138	-120.000
-50.403	-55.000
-81.541	-175.000
-166.970	-223.000
433.503	-279.800

Resultaat

**JAARREKENING
KONINKLIJKE HONDENBESCHERMING
2020**

JAARREKENING

6.1 BALANS PER 31 DECEMBER 2020

(na toerekening exploitatiesaldo)

ACTIVA		31-12-2020	31-12-2019
<i>Materiële vaste activa</i>	1		
Bedrijfsmiddelen		854.388	777.163
<i>Financiële vaste activa</i>			
Leningen u/g in het kader van de doelstelling	2	178.883	180.631
<i>Beleggingen</i>	3		
Obligaties		3.720.716	3.678.740
Aandelen		2.831.552	2.695.055
Fondsen/Alternatieve Beleggingen		614.020	693.394
		-----	-----
		7.166.288	7.067.189
<i>Vorderingen</i>			
Overige vorderingen en overlopende activa	4	297.350	21.552
<i>Liquide middelen</i>	5	421.571	512.480
		-----	-----
TOTAAL		8.918.480	8.559.015
		=====	=====

PASSIVA		31-12-2020	31-12-2019
<i>Reserves en fondsen</i>			
Continuïteitsreserve	6	870.000	760.000
Bestemmingsreserve	6	7.858.602	7.490.031
Fondsen	6	100.000	145.068
		-----	-----
		8.828.602	8.395.099
<i>Schulden</i>			
Op korte termijn			
Belastingen en premies			
sociale verzekeringen	7	28.087	15.866
Overige schulden en overlopende passiva	8	61.791	148.050
		-----	-----
		89.878	163.916
		-----	-----
TOTAAL		8.918.480	8.559.015
		=====	=====

6.2 STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2020

		2020 Werkelijk	2020 Begroot	2019 Werkelijk
Baten:				
- Baten van particulieren	9	322.710	80.000	125.532
- Baten als tegenprestatie voor de levering van diensten	10	14.777	-	5.572
- Bijzondere baten	11	655.256	650.000	-
		-----	-----	-----
Som van de baten		992.743	730.000	131.104
Lasten:				
Besteed aan doelstellingen				
- Hulp en Zorg (incl. senioren-Opvang)	12	200.157	360.000	203.524
- Politieke en Juridische Zaken	13	47.623	80.000	73.681
- Bevordering Verantwoord Hondenbezit	14	217.315	290.000	218.689
- DVM/Inspectie	15	-	-	17.000
		-----	-----	-----
		465.095	730.000	512.894
- Wervingskosten	16	31.138	65.000	10.289
- Kosten beheer&administratie	17	166.970	180.000	122.788
Bijzondere lasten	18	4.992	-	-
		-----	-----	-----
Som van de lasten		668.195	975.000	645.971
		-----	-----	-----
Saldo voor financiële baten en lasten		324.548	-245.000	-514.867
Saldo financiële baten en lasten 17		108.955	244.000	757.983
		-----	-----	-----
Saldo van baten en lasten		433.503	-1.000	243.116
		=====	=====	=====

	2020 Werkelijk	2020 Begroot	2019 Werkelijk
Bestemming saldo van baten en lasten:			
Toevoeging/Onttrekking aan:			
- Continuïteitsreserve	110.000	-	60.000
- Reserve seniorenopvang	-	-	-
- Reserve activa bedrijfsvoering	77.225	144.000	714.474
- Reserve Dierentehuis 's-Hertogenbosch	5.059	-	5.058
- Reserve Dutch Cell Dogs	-15.000	-	-7.500
- Reserve Wetenschappelijk Onderzoek	-5.000	-	-95.000
- Reserve EDU	-15.000	-	15.000
- Reserve opvangnet	-15.000	-	15.000
- Reserve Kennisfonds	-	-	-62.202
- Reserve bedoeld als bron van inkomsten	336.087	-	-337.604
- Reserve vruchtgebruik	200	-	-36
- Fonds Kwik/Renovatie Den Ham	-45.068	-145.000	-64.074
	-----	-----	-----
	433.503	-1.000	243.116
	=====	=====	=====

6.3 KASSTROOMOVERZICHT

Kasstroomoverzicht (indirecte methode)

	2020	2019
<u>Kasstroom uit operationele activiteiten</u>		
Exploitatiesaldo (exclusief rentebaten en dividend)	321.732	106.150
Aanpassing voor:		
- Ongerealiseerd koersresultaat	11.578	-499.158
- Afschrijvingen	2.986	2.382
- Wijziging blooteigendom	-	-140
	-----	-----
Totaal aanpassingen	14.564	-496.916
Veranderingen in vlottende middelen:		
- Vorderingen	-275.798	147.242
- Kortlopende schulden (excl. schulden aan kredietinstellingen)	-74.038	-43.296
	-----	-----
Totaal kasstroom uit bedrijfsoperaties	-349.836	103.946
- Ontvangen rente	69.459	71.323
- Ontvangen dividend	42.312	65.643
	-----	-----
	111.771	136.966
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	98.231	-149.854
<u>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</u>		
Investerings materiële vaste activa	-139.202	-7 16.856
Desinvesteringen/buiten gebruik gestelde activa	58.991	-
Aflossing/kwijtschelding lening	11.865	1.815
Toevoeging rente op lening	-10.117	-5.058
Aankoop beleggingen	-971.560	-2.124.796
Verkoop beleggingen	854.970	2.673.814
Te ontvangen rente obligaties	5.912	427
	-----	-----
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	-189.141	-170.654
Mutatie Liquide Middelen	-90.910	-320.508
	=====	=====

Liquide Middelen

	31-12-2019	31-12-2020	Mutatie 2020	Mutatie 2019
Rekening-courant	40.437	66.419	25.982	-31.614
Spaarrekeningen	472.020	355.147	-116.873	-288.891
Kasgeld	23	5	-18	-3
	-----	-----	-----	-----
Totaal mutatie liquide middelen	512.480	421.571	90.909	-320.508
	=====	=====	=====	=====

Toelichting op de vorderingen: deze worden met name bepaald door veranderingen in toezeggingen/ontvangen nalatenschappen.

6.4 TOELICHTING BEHORENDE TOT DE JAARREKENING 2020

Algemeen

Verslaggevingsperiode

De jaarrekening is opgesteld over het kalenderjaar 2020.

Toegepaste standaarden

De jaarrekening is ingericht volgens de Richtlijn Verslaggeving Fondsenwervende Instellingen van de Raad voor de Jaarverslaggeving RJ 650.

Kapitalen in blote eigendom

De uit nalatenschappen verworven kapitalen waarop derden een vruchtgebruik hebben, worden in de jaarrekening verwerkt. De waarderingsmethodiek is gestoeld op de berekening die de belastingdienst hanteert voor de berekening van erf en schenkbelasting. De vorderingen uit hoofde van deze waardering zijn opgenomen op de balans. De baten worden via de staat van baten en lasten verwerkt, waarna de baten tot het moment van vrijval in een bestemmingsreserve zijn opgenomen.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Realisaties 2019 en 2020

Voor een toelichting op de belangrijkste verschillen tussen de realisatie 2020 en de realisatie van 2019 wordt verwezen naar de toelichting op de balans, baten en lasten en het jaarverslag.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

- Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen ervan naar de onderneming zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.
- Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.
- Indien een transactie ertoe leidt dat (nagenoeg) alle toekomstige economische voordelen/risico's m.b.t. een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.
- De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. Opbrengsten worden verantwoord indien alle belangrijke risico's met betrekking tot de transactie zijn overgedragen aan de gebruiker van de dienst.
- De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de organisatie. Genoemde bedragen luiden in euro's, tenzij anders vermeld.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten investeringen in aandelen en obligaties, handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten. Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde. Indien instrumenten niet zijn gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening, maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering.

Langlopende, kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Langlopende, kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen kostprijs op basis van de effectieve rente methode. De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

Materiële vaste activa

De gebouwen, automatisering en inventaris en installaties worden gewaardeerd tegen de WOZ-waarde, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de WOZ-waarde volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Op bedrijfsterreinen en op materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- Automatisering: 20%
- Inventaris en Installaties: 10-20%

In verband met de overwaarde is besloten met ingang van het boekjaar 1999 niet meer op het kantoorgebouw te Den Haag af te schrijven. Op de investeringen t.b.v. het pand in Den Ham is nog niet afgeschreven, omdat het pand nog niet in gebruik is genomen. Na verbouwing zullen we op basis van de herberekende WOZ-waarde gaan afschrijven. We zullen daarbij onderscheid maken tussen de waarde van de grond en die van de gebouwen, omdat op grond niet wordt afgeschreven.

Financiële vaste activa

De leningen u/g worden opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs, voor zover noodzakelijk onder aftrek van een voorziening voor het risico van oninbaarheid.

Beleggingen

Aandelen en Alternatieve beleggingen worden gewaardeerd op de beurskoers per balansdatum. Obligaties worden gewaardeerd op de beurskoers per balansdatum vermeerderd met de opgelopen rente per balansdatum. De gerealiseerde en ongerealiseerde koersverschillen worden in de staat van baten en lasten verantwoord onder "resultaat beleggingen".

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs zo nodig, onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid. Voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de inbaarheid van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van de vereniging.

Reserves en fondsen

- De continuïteitsreserve dient ter dekking van de korte termijn risico's.
- De bestemmingsreserve is het vermogensdeel waaraan het bestuur een bestemming heeft gegeven.
- Fondsen vormen een deel van het vermogen waar de verstrekker een bestemming aan heeft gegeven.

Kortlopende schulden

De waardering van kortlopende schulden is toegelicht onder "Financiële Instrumenten" hierboven.

Nederlandse pensioenregelingen

Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan het pensioenfonds verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

Verder wordt op balansdatum een voorziening opgenomen voor bestaande additionele verplichtingen ten opzichte van het fonds en de werknemers, indien het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van die verplichtingen een uitstroom van middelen zal plaatsvinden en de omvang van de verplichtingen betrouwbaar kan worden geschat. Het al dan niet bestaan van additionele verplichtingen wordt beoordeeld aan de hand van de uitvoeringsovereenkomst met het fonds, de pensioenovereenkomst met de werknemers en andere (expliciete of impliciete) toezeggingen aan de werknemers. De voorziening wordt gewaardeerd tegen de beste schatting van de contante waarde van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen op balansdatum af te wikkelen. Voor een op balansdatum bestaand overschot bij het pensioenfonds wordt een vordering opgenomen als de onderneming de beschikkingsmacht heeft over dit overschot, het waarschijnlijk is dat het overschot naar de onderneming zal toevloeien en de vordering betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen kosten. De kosten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen. Winsten worden verantwoord in het jaar waarin de omzet is gerealiseerd. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. De overige baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

Baten

Contributies worden als baten toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Giften en donaties worden verantwoord in het jaar waarin deze zijn ontvangen. De baten uit nalatenschappen worden verantwoord in het jaar waarin de omvang ervan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten betreffen van derden ontvangen (te ontvangen) en aan derden betaalde (te betalen) interest.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld conform de indirecte methode.

6.5 Lastenverdeling

	Doelstelling			Wervingskosten			Beheer en admini- stratie	Totaal 2020	Begroot 2020	Totaal 2019
	A	B	C	D						
Subsidies en bijdragen	79.967	-	-	-	-	-	-	79.967	268.042	170.228
Uitbesteed werk						26.714	26.714	26.714	21.600	20.549
Publiciteit en communicatie	15.605	668	53.084		17.112		86.469	86.469	210.827	145.317
Personeelskosten 19	80.134	35.841	125.330		10.691	106.913	358.909	358.909	388.402	287.096
DVM/Inspectie							5.000	5.000		17.000
Huisvestingskosten	8.782	3.992	13.972		1.198	11.976	39.920	39.920	21.000	11.145
Kantoor- en										
Algemene kosten 20	14.732	6.696	23.438		2.009	20.089	66.964	66.964	58.901	41.317
Afschrijving en bankkosten 21	937	426	1.491		128	1.278	4.260	4.260	2.228	3.319
	<u>200.157</u>	<u>47.623</u>	<u>217.315</u>	<u>-</u>	<u>31.138</u>	<u>166.970</u>	<u>663.203</u>	<u>663.203</u>	<u>976.000</u>	<u>695.971</u>
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====

A = Hulp en Zorg

B = Politieke en Juridische Zaken

C = Bevordering Verantwoord Hondenbezit

D= DVM/Inspectie

Gemiddeld aantal personeelsleden (in FTE) in 2020 4,30 (2019: 3,75).

Lastenverdeling

De lasten genoemd onder subsidies en bijdragen, afdrachten, publiciteit en communicatie en uitbesteed werk zijn direct toegerekend aan de posten doelstellingen, beheer en administratie, waarvoor zij gemaakt zijn.

De overige kosten zijn percentagegewijs over de diverse posten verdeeld, waarbij de volgende verdeelsleutel is gehanteerd:

	2020	2019
Hulp en Zorg	22%	22%
Politieke en Juridische Zaken	10%	10%
Bevordering Verantwoord Hondenbezit	35%	35%
Eigen Fondsenwerving	3%	3%
Beheer en Administratie	30%	30%

6.6 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2020

ACTIVA

1. Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn bestemd voor de bedrijfsvoering. De mutaties in de materiële vaste activa worden als volgt weergegeven:

	<i>Gebouw/ Verbouwing</i>	<i>Automatisering</i>	<i>Inventaris en installaties</i>	<i>Totaal</i>
<u>1 januari 2020</u>				
Aanschafwaarde	846.658	95.904	23.629	966.191
Cumulatieve afschrijvingen	-77.143	-89.279	-22.606	-189.028
	-----	-----	-----	-----
Boekwaarde	769.515	6.625	1.023	777.163
	=====	=====	=====	=====
 <u>Mutaties in 2020</u>				
Investerings	123.964	4.598	10.640	139.202
Desinvesteringen/buiten gebruik	-136.134	-87.294	-22.910	-246.338
Afschrijvingen boekjaar	-	-1.927	-1.059	-2.986
Cum. Afschr. Desinvesteringen	77.143	87.294	22.910	187.347
	-----	-----	-----	-----
	64.973	2.671	9.581	77.225
	=====	=====	=====	=====
 <u>31 december 2020</u>				
Aanschafwaarde	834.488	13.208	11.359	859.055
Cumulatieve afschrijvingen	-	-3.912	-755	-4.667
	-----	-----	-----	-----
Boekwaarde	834.488	9.296	10.604	854.388
	=====	=====	=====	=====

De WOZ-waarde van het pand aan de Linderdam Zuid 3 te Den Ham voor het belastingjaar 2020 vastgesteld op 687.000

2. Leningen u/g

	31-12-2020	31-12-2019
<u>Lening Elkie Stichting</u>		
Saldo per 1 januari	6.958	8.773
Aflossing	-1.815	-1.815
Kwijtschelding per 1 januari 2021	-4.992	-
	-----	-----
Stand per 31 december	151	6.958
	-----	-----
<u>Lening Stichting Dierentehuis 's-Hertogenbosch</u>		
Saldo per 1 januari	173.673	168.615
Bijgeschreven rente	10.117	5.058
Aflossingen	-5.058	
Kwijtschelding	-	-
	-----	-----
Saldo per 31 december	178.732	173.673
	-----	-----
Totaal	178.883	180.631
	=====	=====

Toelichting Lening Elkie Stichting

In 1999 is aan de Elkie Stichting een lening ter beschikking gesteld van €72.604 voor nieuwbouw. Daarvan is €36.302 verstrekt als renteloze lening welke gedurende tien jaar is kwijtgescholden. €36.302 is verstrekt als rentedragende lening, waarover 3% rente verschuldigd is voor de duur van tien jaar vast. In 2012 is de rente opnieuw vastgesteld op 3%. De lening dient te worden afgelost in twintig jaarlijkse termijnen van €1.815. De aflossing is gestart in 2002. Bij niet nakoming van de rente- en aflossingsverplichtingen door de Elkie Stichting zal het Centrum voor Attitude en Begeleiding (C.V.A.B.) in de plaats treden. Tot zekerheid van de voormelde verplichtingen kan er een tweede hypothecaire inschrijving op een registergoed te Tholen worden verkregen, kadastraal bekend Gemeente Tholen, Sectie L, nummer 90, groot 8920m². In 2020 heeft het bestuur besloten het resterende bedrag van de uitstaande lening van de Elkie Stichting per 1 januari 2021 kwijt te schelden. De organisatie is hiervan telefonisch en per post op de hoogte gebracht. De laatste termijn over december 2020 werd in januari 2021 ontvangen.

Toelichting Lening Stichting Dierentehuis 's-Hertogenbosch

In december 2005 is aan de Stichting Dierentehuis 's-Hertogenbosch volgens een intentieverklaring van september 2000 een renteloze hypothecaire lening verstrekt van €308.615 als bijdrage in het tekort van de bouwkosten van de nieuwbouw. Aan deze lening zijn voorwaarden verbonden welke door het Dierentehuis niet aan zijn voldaan. Daarom is de jaarlijkse kwijtschelding aan het Dierentehuis 's-Hertogenbosch ad €10.000 ook over 2019 niet verleend. Op 26 juni 2019 heeft het bestuur van de Koninklijke Hondenbescherming per brief aangegeven aan het bestuur van het Dierentehuis 's-Hertogenbosch dat onder verwijzing naar de notariële akte van geldlening van 25 november 2005 de hypothecaire lening opeisbaar en rentedragend (6%) is geworden per datum van 26 juni 2019. Het Dierentehuis heeft in 2020 rente betaald over de tweede helft van het jaar 2019. Op 31 december 2020 is de samenwerking met het Dierentehuis beëindigd. De openstaande lening is na de beëindiging van de overeenkomst nog niet afgelost. De gemeente bespreekt met het sinds 2021 aangestelde nieuwe bestuur de financiële situatie van het dierentehuis. Vanuit de financiële post niet-uitgekeerde subsidies aan het Dierentehuis wil de gemeente 's-Hertogenbosch de rente-factuur over 2020 overnemen. Deze factuur wordt in de zomer van 2021 betaald. De gemeente wil het pand van het Dierentehuis terugkopen (heeft dat destijds voor een symbolisch bedrag van 1 euro verkocht aan de organisatie.) Het pand is sindsdien opgeknapt met gelden van anderen, onder wie de Koninklijke Hondenbescherming. Er vinden in mei en juni 2021 gesprekken plaats over hoe en wanneer het nog openstaande bedrag van de lening die door ons is verstrekt voor de verbouwing terug betaald kan worden.

3. Beleggingen

	<i>Obligaties</i>	<i>Aandelen</i>	<i>Altern.Bel.</i>	<i>Totaal '20</i>	<i>Totaal '19</i>
Beurswaarde 1 januari 2020	3.644.670	2.695.055	693.394	7.033.119	7.082.979
Opgelopen rente	34.070	-	-	34.070	34.497
	-----	-----	-----	-----	-----
Balanswaarde per 1-1-2020	3.678.740	2.695.055	693.394	7.067.189	7.117.476
<u>Mutaties</u>					
Aankopen	378.513	593.047	-	971.560	2.214.838
Lossingen/verkoop	-326.421	-524.677	-62.727	-913.825	-2.850.079
Gerealiseerd koersresultaat	-14.767	71.160	2.461	58.854	176.265
Ongerealiseerd koersresultaat	10.563	-3.033	-19.108	-11.578	499.158
	-----	-----	-----	-----	-----
Beurswaarde 31 december 2020	3.692.558	2.831.552	614.020	7.138.130	7.033.119
Opgelopen rente	28.158	-	-	28.158	34.070
	-----	-----	-----	-----	-----
Balanswaarde per 31-12-2020	3.720.716	2.831.552	614.020	7.166.288	7.067.189
	=====	=====	=====	=====	=====

Meerjarenoverzicht beleggingen

	<i>Obligaties</i>	<i>Aandelen</i>	<i>Fondsen</i>	<i>Altern. Belegg.</i>	<i>Totaal</i>
Balanswaarde 31 december 2020	3.720.716	2.831.552	-	614.020	7.166.288
2019	3.678.740	2.695.055	-	693.394	7.067.189
2018	3.578.883	2.573.145	-	965.448	7.117.476
2017	3.479.483	2.864.469		771.967	7.115.919
2016	2.437.658	3.196.731		783.386	6.417.775
2015	2.467.252	2.990.549	-	830.966	6.288.767
2014	2.172.146	3.327.762	-	1.053.775	6.553.683
2013	2.056.646	3.613.218	117.153	-	5.787.017
2012	2.567.613	2.941.265	111.334	-	5.620.212
2011	4.321.215	954.697	963.181	-	6.239.093

Nettoresultaat beleggingen

2020	108.955
2019	757.983
2018	-204.724
2017	228.677
2016	328.435
2015	473.706
2014	531.975
2013	590.152
2012	476.264
2011	-9.719

Vorderingen

31-12-2020

31-12-2019

4. Overige vorderingen en overlopende activa

Debiteuren	630	-
Te ontvangen legaten/erfenissen	263.916	16.306
Te ontvangen baten vruchtgebruik	560	359
Te vorderen dividendbelasting	1.406	533
Te ontvangen rente	92	154
Te ontvangen huisvestingskosten	3.591	-
Overige nog te ontvangen posten	3.210	864
Vooruitbetaalde posten	20.053	3.043
Borg KPN	292	293
Borg Pand Valkenboslaan, Den Haag	3.600	-
	-----	-----
	297.350	21.552
	=====	=====

5. Liquide middelen

ABN-AMRO Bank rekening courant	1.607	28.842
ABN-AMRO Bank private banking spaarrekening	187.481	225.444
ABN-AMRO Vermogensspaarrekening	13	13
ABN-AMRO Vermogensbeheerrekening	167.653	244.382
ING Bank	64.812	11.595
Internetsparen	-	2.181
Kas	5	23
	-----	-----
	421.571	512.480
	=====	=====

PASSIVA

31-12-2020

31-12-2019

6. Reserves & fondsen

Reserves

Continuïteitsreserve	870.000	760.000
Reserve seniorenopvang	500.000	500.000
Reserve Dierentehuis 's-Hertogenbosch	178.732	173.673
Reserve Dutch Cell Dogs	-	15.000
Reserve Wetenschappelijk onderzoek	15.000	20.000
Reserve educatie	-	15.000
Reserve opvangnet	-	15.000
Reserve activa bedrijfsvoering (incl locatie Den Ham)	854.388	777.163
Reserve bedoeld als bron van inkomsten	6.309.923	5.973.836
Reserve Vruchtgebruik	559	359
Fonds Kwik/Renovatie Den Ham	100.000	145.068
	-----	-----
	8.828.602	8.395.099
	=====	=====

Het verloop van de diverse posten is onder onderstaande tekstuele uitleg in een tabel weergegeven.

Fonds Kwik

Fonds Kwik is in 2008 gevormd uit de nalatenschap van mevrouw Kwik. Zij heeft als bestemming gegeven 'zwerfhonden'. Uit dit fonds wordt geput voor activiteiten van de Koninklijke Hondenbescherming die betrekking hebben op zwerfdieren. Dit zijn: 1) Activiteit opvang oudere honden voor het percentage dat dit zwerfdieren betreft. In 2013 is berekend dat in de opvang in Den Bosch zijn t/m april 2013 opgevangen 37 zwerfhonden, 40 afstandshonden en 21 verwaarlozing/mishandeling/uithuiszettingshonden. Dit maakt het percentage zwerfhonden: 50% dat sinds 2013 wordt aangehouden. 2) Activiteiten met betrekking tot asielen/asielieren, zoals Dutch Cell Dogs. In 2013 is berekend, o.a. middels het tweede afstandsredonderzoek (gegevens van drie grote asielen ingevoerd, totaal 3178 dieren) dat blijkt 51% (1605) zwerv/in beslag en 49% (1573) afstand betreft. Omdat dit percentage min of meer wordt onderbouwd door het rapport 'Staat van het Dier2, WUR, 2011: 60%) wordt sinds 2013 50% als percentage aangehouden.

Op 7 februari 2011 heeft het bestuur van de Koninklijke Hondenbescherming een langere termijn besteding van het fonds bepaald, zodat dit fonds de continuïteit van zorg aan zwerfhonden kan waarborgen middels de opvang van oudere honden en de financiële steun aan asielen. Sinds 2014 wordt hieraan de (her)opvoeding t.b.v. betere plaatsingskansen toegevoegd, via de steun aan Dutch Cell Dogs. In 2019 is de aankoop toegezegd van een seniorenopvanglocatie in Den Ham welke in januari 2020 in bezit van de Koninklijke Hondenbescherming gekomen. Het resterende bedrag van Fonds Kwik wordt ingezet voor de renovatie Den Ham en we zijn wijlen mevrouw Kwik zeer dankbaar voor alle zorg voor de ex-zwerfhonden die zij door de jaren heen heeft mogelijk gemaakt. We hebben de naam van het fonds gewijzigd, zodat het duidelijker is waarvoor het resterende deel van de nalatenschap van mevrouw Kwik bestemd is voor de nieuwe seniorenopvang in Den Ham.

Reserve seniorenopvang

Deze reserve van vijf ton is bedoeld om de continuïteit van deze activiteit te waarborgen over een minimale looptijd van vijf jaar. De activiteit is continue en er staan bepaalde verplichtingen tegen mens en/of dier uit, die door de Koninklijke Hondenbescherming moeten worden nagekomen over een bepaalde tijdsperiode. De reserve maakt het nakomen van de verplichtingen en het continueren van de activiteit mogelijk.

Op de reserve worden aan het einde van het jaar de jaarlijkse kosten afgeboekt. Bij batig saldo van de organisatie wordt een rond bedrag toegekend vanuit dit saldo waarbij wordt gestreefd naar het op peil houden van deze reserve zodat continuïteit van deze activiteiten verzekerd is. Het batig saldo over 2020 hebben we aangewend voor de helft van de kosten voor de opvang van senioren honden in 2020. Deze hebben we in 2020 ook weer aangevuld met 39.985 euro waardoor het reserve weer op 500.000 euro staat en we de opvang kunnen blijven waarborgen.

Reserve EDU, WEK, onderzoek, kennisfonds; vanaf 2020 reserve onderzoek, educatie en opvangvangnet

Per januari 2016 zijn, i.v.m. met het meerjarenbeleidsplan 2016 en met een projectie over negen jaar, drie nieuwe reserves gevormd: EDU, WEK, kennisfonds. Uit EDU en WEK zijn in 2017 onttrekkingen gedaan voor deze activiteiten. Voor het nieuwe meerjarenbeleid vanaf 2019 is het kennisfonds aangehouden, o.a. voor de realisatie van seminars. Daarnaast is een reserve voor wetenschappelijk onderzoek aangehouden en is hieraan vermogen toegevoegd. In 2019 is uit de reserves geput voor het ten uitvoer brengen van de activiteiten en zijn. Eind 2019 zijn voor de zekerheid de reserves gevormd en gevuld voor wetenschappelijk onderzoek, educatie en opvangvangnet, omdat toen nog niet bekend was hoe de toekomst eruit komt te zien. In 2020 is besloten de reserves voor educatie en opvangnet te laten vervallen, omdat deze activiteiten voorlopig niet als prioriteit zijn aangemerkt en geen risico vormen in de nabije toekomst. In het reserve wetenschappelijk onderzoek laten we 15.000 euro staan, omdat er vanuit het verleden nog wetenschappelijk onderzoek wordt gefinancierd.

Reserve Dutch Cell Dogs

Eind 2013 wordt de reserve Dutch Cell Dogs ingesteld. De helft van de bijdrage aan dit project vindt plaats vanuit het Fonds Kwik. Eind 2018 is de steun verlengd voor één jaar, de reserve is hierop aangepast. In 2019 wordt de steun afgerond met een laatste afrondingssteunverlening voor start van 2020 waarvoor eind 2019 de reserve wordt gevormd. In het eerste kwartaal van 2020 is het laatste bedrag overgemaakt ter ondersteuning van Dutch Cell Dogs. We hebben de organisatie laten weten hen niet langer te financieren. Daarom is het ook niet nodig nog een bedrag in reserve te nemen.

Reserve DT Den Bosch

Deze reserve maakt jaarlijkse kwijtschelding op de renteloze lening van € 308.615 aan Dierentehuis 's-Hertogenbosch mogelijk. De looptijd is gelijk aan de looptijd van de lening. Het besluit tot kwijtschelding (sinds 2002 in maximaal 30 jaarlijkse termijnen) van jaarlijks 10.000 euro wordt genomen op basis van een bezoek en aangeleverde informatie over beleid en uitvoering daarvan bij het betreffende dierenasiel. Het saldo van deze reserve is gelijk aan het saldo van de lening. Vanwege bestuurlijke problemen bij het Dierentehuis is de kwijtschelding over 2016 t/m 2020 niet verleend. Op 26 juni 2019 heeft het bestuur van de Koninklijke Hondenbescherming per brief aangegeven aan het bestuur van het Dierentehuis 's-Hertogenbosch dat onder verwijzing naar de notariële akte van geldlening van 25 november 2005 de hypothecaire lening opeisbaar en rentedragend (6%) is geworden per datum van 26 juni 2019. De volledige samenwerking met het Dierentehuis is per 31 december 2020 geëindigd. Over het jaar 2020 moet nog 6% rente worden betaald over de uitstaande opeisbare lening. Deze rente is opgeteld bij de nog uitstaande opeisbare en rentedragende lening. De gemeente Den Bosch heeft laten weten de uitstaande schuldenlast in 2021 namens het Dierentehuis te betalen. Ook voor de opeisbare lening is de KHB in gesprek met gemeente Den Bosch.

Reserve activa bedrijfsvoering

De reserve activa bedrijfsvoering is gelijk aan het saldo van de vaste activa. In 2019 is hierbij de locatie Den Ham gevoegd, waardoor deze reserve sterk is gestegen.

Reserve bedoeld als bron van inkomsten

De reserve bedoeld als bron van inkomsten is ingesteld om zekerheid te garanderen dat ook in de toekomst de Koninklijke Hondenbescherming aan haar verplichtingen jegens haar doelstellingen kan voldoen. Bij vorming van deze reserve wordt uitgegaan van een periode van minimaal vijftien jaar waarvoor het risico moet worden afgedekt. Dit i.v.m. verplichtingen die middels de activiteiten worden aangegaan. Voor exploitatie is een rendement van 5,5 à 6% op acht miljoen nodig op de langere termijn. Met de huidige rendementsstanden wordt deze 5,5 à 6% onvoldoende gehaald. In 2019 zijn de beleggingsresultaten bruto 146.902 euro geweest, 2,16%. Dat is onvoldoende om de reserve mee op peil te houden. Echter, in 2020 heeft de KHB een positief resultaat behaald door de verkoop van het pand aan de Statenlaan in Den Haag (zie ook de toelichting op de staat van baten en lasten over 2020, punt 11). Daardoor konden we onze reserve als bedoeld voor bron van inkomsten verhogen.

Reserve vruchtgebruik

Als gevolg van het toepassen van de nieuwe richtlijn RJ 650 wordt de opbrengsten van het vruchtgebruik in de baten verantwoord en tot de datum van het vrijval verantwoord als Reserve Vruchtgebruik.

Continuïteitsreserve

De reserve t.b.v. continuïteit dient ter dekking van risico's op korte termijn. Vorming van deze reserve vindt plaats op basis van de CBF-norm. Deze stelt dat de continuïteitsreserve maximaal anderhalf maal de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie in het jaar van vaststelling (2020) mogen bedragen. De berekening is als volgt: Totale personeelskosten: €358.909, Huisvestingskosten: €39.920, Kantoor- en algemene kosten: € 66.964, Afschrijving: € 4.260, Toegerekende kosten publiciteit, communicatie aan werving baten: € 84.469. Uitbesteed werk: € 26.714. Totaal: € 581.236, Anderhalf maal totaal: € 871.854, afgerond 870.000.

Verdeling van het resultaat over de reserves bij onvoldoende batig saldo

Bij het verdelen van het resultaat over de diverse reserves geniet de reserve t.b.v. de seniorenopvang de voorkeur boven de andere reserves. Hierbij wordt verdeeld naar rato van de hoogte van het tekort. Op de reserve bedoeld als bron van inkomsten wordt enkel saldo toegevoegd wanneer er voldoende batig saldo is na het aanvullen van de overige reserves.

OVERZICHT RESERVES/FONDSEN

<i>Reserves t.b.v.</i>	<i>Continuïteit</i>	<i>Senioren Opvang</i>	<i>Activa Bedrijfs- voering</i>	<i>Dierentehuis Den Bosch</i>	<i>Dutch Cell Dogs</i>	<i>Wetenschappelijk Onderzoek</i>
Stand per 1 januari	760.000	500.000	777.163	173.673	15.000	20.000
Dotatie	110.000	39.985	77.225	5.059	-	-
Onttrekkingen	-	-39.985	-	-	-15.000	-5.000
Saldo per 31 december	870.000	500.000	854.388	178.732	-	15.000

<i>Reserves/Fondsen t.n.v.</i>	<i>Reserve Educatie & opvangnet</i>	<i>Reserve bedoeld als bron van inkomsten</i>	<i>Reserve Vrucht- gebruik</i>	<i>Fonds Kwik/ Renovatie Den Ham</i>
Stand per 1 januari	30.000	5.973.836	359	145.068
Dotatie	-	336.087	200	-
Onttrekkingen	-30.000	-	-	-45.068
Saldo per 31 december	-	6.309.923	559	100.000

Schulden

31-12-2020 31-12-2019

7. Belastingen en premies sociale verzekeringen

Loonbelasting	25.152	15.828
Omzetbelasting	2.935	38
	-----	-----
	28.087	15.866

8. Overige schulden en overlopende passiva

Crediteuren	5.293	50.320
Nog te betalen bijdrage wetenschappelijk onderzoek	-	50.000
Nog te betalen vermogensbeheer/bewaarloon effecten	13.311	13.271
Nog te betalen accountantskosten (controle + advies)	15.155	15.000
Nog te betalen vakantiedagen	7.145	3.104
Nog te betalen vakantiegeld	10.196	8.837
Nog te betalen administratiekosten (samenstelling)	7.500	5.200
Overige nog te betalen posten	2.822	2.093
Vooruit ontvangen contributies	369	225
	-----	-----
	61.791	148.050

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Voor de kantoorruimte aan de Valkenboslaan 115 te Den Haag is een huurovereenkomst aangegaan die tot 31 juli 2021 doorloopt. De huur bedraagt € 1.200 per maand.

6.7 TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2020

	2020	2019
9. <u>Baten van particulieren</u>		
Contributies	21.203	22.390
Donaties	15.364	24.135
Nalatenschappen	267.471	54.669
Bijdragen seniorenproject	18.672	24.338
	-----	-----
<i>Totaal baten uit eigen fondsenwerving</i>	322.710	125.532
10. <u>Baten als tegenprestatie voor de levering van diensten</u>		
Seminar	13.977	5.572
Verhuur land	800	-
	-----	-----
	14.777	5.572
11. <u>Bijzondere baten</u>		
Boekwinst op activa	655.256	-
	-----	-----
<i>Totaal bijzondere baten</i>	655.256	-
De boekwinst is gerealiseerd bij de verkoop van het pand aan de Statenlaan te Den Haag. Het pand was eigendom van de Koninklijke Hondenbescherming. Het is in april 1979 aan de vereniging geschonken.		
12. <u>Hulp en Zorg</u>		
<i>Subsidies en Bijdragen</i>		
Seniorenopvang	79.967	83.148
Overige projecten	15.605	45.400
	-----	-----
Subsidies en bijdragen	95.572	128.548
Personeelskosten	80.134	62.704
Huisvestingskosten	8.782	2.452
Kantoor- en algemene kosten	14.732	9.090
Afschrijving en bankkosten	937	730
	-----	-----
<i>Totaal Hulp en Zorg</i>	200.157	203.524

	2020	2019
13. <u>Politieke en Juridische Zaken</u>		
<i>Subsidies en Bijdragen</i>		
Voorlichtingsspeerpunten	668	38.609
Overige acties	-	-
	-----	-----
Subsidies en bijdragen (overige acties)	668	38.609
Personeelskosten	35.841	29.494
Huisvestingskosten	3.992	1.115
Kantoor- en algemene kosten	6.696	4.132
Afschrijving en bankkosten	426	331
	-----	-----
<i>Totaal Politieke en Juridische Zaken</i>	47.623	73.681
 14. <u>Bevordering Verantwoord Hondenbezit</u>		
<i>Subsidies en bijdragen- wetenschappelijk onderzoek</i>	-	37.000
<i>Publiciteit en Communicatie</i>		
Voorlichting	2.346	43.260
Overig onderzoek	-	80
Media Activiteiten	-	334
Overige activiteiten	17.696	-
Folders en spreekbeurtpakketten	2.384	1.662
Nieuwsmagazine	12.014	12.343
Educatief project	656	-
Promotie via Facebook	4.621	-
Internetsite	13.367	3.644
	-----	-----
<i>Subsidies, Publiciteit en Communicatie</i>	53.084	98.323
Personeelskosten	125.330	100.843
Huisvestingskosten	13.972	3.900
Kantoor- en algemene kosten	23.438	14.461
Afschrijving- en bankkosten	1.491	1.162
	-----	-----
<i>Totaal Bevordering Verantwoord Hondenbezit</i>	217.315	218.689
 15. <u>DVM/Inspectie</u>		
Dierforensich Onderzoek	-	17.000
Tasjes LED	-	-
	-----	-----
<i>Totaal DVM/Inspectie</i>	-	17.000

	2020	2019
16. <u>Wervingskosten</u>		
<i>Publiciteit en Communicatie</i>		
Fondsenwerving	17.112	65
	-----	-----
<i>Subsidies, Publiciteit en Communicatie</i>	17.112	65
Personeelskosten	10.691	8.550
Huisvestingskosten	1.198	334
Kantoor- en algemene kosten	2.009	1.239
Afschrijving en bankkosten	128	101
	-----	-----
<i>Totaal wervingskosten</i>	31.138	10.289
17. <u>Beheer en administratie</u>		
Personeelskosten	106.913	85.505
Accountantskosten en kosten jaarrekening	25.623	20.549
Overige advieskosten	1.091	
Huisvestingskosten	11.976	3.343
Kantoor- en algemene kosten	20.089	12.395
Afschrijving- en bankkosten	1.278	996
	-----	-----
<i>Totaal Beheer en administratie</i>	166.970	122.788
18. <u>Bijzondere lasten</u>		
Kwijtschelding lening Elkie Stichting	4.992	-
	-----	-----
<i>Totaal bijzondere lasten</i>	4.992	-

De kwijtschelding van de lening aan de Elkie Stichting is toegelicht onder punt 2 van de Toelichting op de balans

	2020	2019
19. <u>Resultaat beleggingen (baten)</u>		
<i>Intrest</i>		
Rente obligaties	58.901	64.519
<i>Opbrengst effecten overig</i>		
Dividenden en opties	42.312	65.643
<i>Intrest</i>		
Rente bankrekeningen	291	1.541
Overige rente	10.268	5.263
	-----	-----
<i>Totaal intrest</i>	10.559	6.804
<i>Baten uit bloot eigendom belast met vruchtgebruik</i>	310	-
<i>Koersresultaten</i>		
Gerealiseerd koersresultaat	58.854	176.266
Ongerealiseerd koersresultaat	-11.578	499.158
	-----	-----
<i>Totaal baten beleggingen</i>	159.358	812.390
 <i><u>Resultaat beleggingen (lasten)</u></i>		
<i>Kosten effecten</i>		
Vermogensbeheer	50.403	54.407
	-----	-----
<i>Netto resultaat beleggingen</i>	108.955	757.983
	2020	2019
20. <u>Personeelskosten</u>		
Salarissen	258.303	209.597
Sociale lasten	51.921	42.736
Pensioenpremies	31.033	25.409
Overige personeelskosten	17.652	9.354
	-----	-----
<i>Totaal Personeelskosten</i>	358.909	287.096
	=====	=====

Voor vaststelling van de salarissen wordt de CAO Welzijn als leidraad gebruikt. Bestuursfuncties zijn onbezoldigd.

2020

2019

Er is bij de KHB één directeur in dienst. Bezoldiging directie:

<u>Dienstverband</u>	Mw. Dr. Ir. I.R. van Herwijnen
Aard contract	Onbepaald sinds 2010
Uren per week	20
Parttime percentage	55,6%
Periode	1/1/09-20/01/20

Bezoldiging

Jaarinkomen (tot 20 januari 2020)

Bruto salaris	1.635	32.307
Vakantiegeld	131	2.565
13 ^e Maand	136	2.672

1.902

37.544

SV-lasten (werkgeversdeel)

308

7.162

Pensioenlasten (werkgeversdeel)

220

4.393

Totaal 2020

2.430

Totaal 2019

49.099

Totaal 2018

46.318

Totaal 2017

45.287

<u>Dienstverband</u>	Mw. D. van Essen-Groenendijk
Aard contract	Onbepaald sinds 1 januari 2021
Uren per week	32
Parttime percentage	88,9%
Periode	20/1/20-31/12/20

Bezoldiging

Jaarinkomen (vanaf 20 januari 2020)

Bruto salaris	45.259
Vakantiegeld	3.621
13 ^e Maand	3.771

52.651

SV-lasten (werkgeversdeel)

11.671

Pensioenlasten (werkgeversdeel)

5.682

Totaal 2020

70.004

Het jaarinkomen van de directeur blijft binnen het maximum van € 162.397 (1FTE/12 maanden) volgens de Regeling beloning directeuren van goede doelenorganisaties. Voor een toelichting op het beleid, zie pagina 8 'Bezoldiging directeur'. Aan de directeur zijn geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt.

	2020	2019
21. <u>Kantoorkosten- en algemene kosten</u>		
Kantoorbenodigdheden	5.992	2.231
Computerkosten	17.406	10.371
Advertentiekosten	18.150	-
Kleine inventaris	1.273	-
Telefoon	838	1.652
Porti- en vracht	2.913	3.146
Internetaansluiting	1.288	1.002
Huisstijl	4.594	-
Bestuurskosten	6.316	9.450
Beleidsvorming	269	7.531
Keurmerk C.B.F./ Bijdrage VFI	2.165	2.629
Representatie	217	43
Verzekeringen	5.361	3.296
Overig	182	-34
	-----	-----
<i>Totaal Kantoor- en algemene kosten</i>	66.964	41.317
 22. <u>Afschrijvingen en bankkosten</u>		
Afschrijvingen		
Inventaris en Installaties	1.060	1.563
Automatisering	1.926	819
	-----	-----
	2.986	2.382
Bankkosten	1.274	937
	-----	-----
<i>Totaal Afschrijvingen en bankkosten</i>	4.260	3.319
	=====	=====

Verschillenanalyse rekening versus begroting

Tegenover een begroot bedrag aan baten eigen fondsenwerving van € 80.000 is dit bedrag in werkelijkheid € 247.710. Het verschil wordt met name veroorzaakt door ontvangst van niet-begrote nalatenschappen van € 192.471. Bij de overige baten eigen fondsenwerving (contributies, donaties en bijdragen seniorenproject) zien we over de hele lijn een afname. De bestedingen aan de doelstellingen zijn beduidend lager dan begroot. Dit heeft voor een groot deel te maken met beperkingen als gevolg van de Covid 19 pandemie. De financiële baten en lasten zijn lager dan begroot als gevolg van tegenvallende koersresultaten op de effecten.

6.8 OVERIGE GEGEVENS

De samenstelling van het bestuur gedurende het verslagjaar 2020:

Dhr. mr. T.I.M. Bosch	voorzitter	(zitting sinds 2013)
Dhr. D. ten Holder MA	bestuurslid	(zitting sinds 2017)
Mw. mr. B.E.V. Langelier	bestuurslid	(zitting sinds 2009)
Mw. mr. A.M. Le Haen	bestuurslid	(zitting sinds 2019)
Mw. mr. L.E.D. Tjeertes	secretaris	(zitting sinds 2016)
Dhr. R.M. de Vink	penningmeester	(zitting sinds 2013)
Dhr. dr. mr. E. Virginia	bestuurslid	(zitting sinds 2017)

Per 13 april 2021 is dhr. D. ten Holder wegens omstandigheden afgetreden als lid van het bestuur. De vacature is tot de datum van ondertekening nog niet ingevuld.

Gebeurtenissen na balansdatum

Aankondiging statutenwijziging

Aan het einde van het jaar 2020 is door de ALV goedkeuring gegeven voor het verder uitwerken van het voorgenomen besluit om de statuten van de organisatie (laatst gewijzigd in 2013) te wijzigen per 1 juli 2021. Deze voorgenomen wijzigingen hebben gevolgen voor de rechtsvorm en voor de bestuursorganen. Daarom bij deze alvast een toelichting.

Aankondiging wijziging rechtsvorm

Het huidige bestuur is voornemens om per 1 juli 2021 in de gewijzigde statuten op te nemen dat de rechtsvorm vereniging plaats maakt voor de rechtsvorm stichting. Een groep van ongeveer twintig betrokken leden van de vereniging zijn bij het proces betrokken. Ze hebben de concept statuten ter beoordeling ontvangen, alsook de reglementen die ter ondersteuning zullen dienen. Op 29 juni 2021 zal de laatste ALV plaatsvinden en zal na instemming van de ALV door een notaris de omzetting worden geformaliseerd.

Aankondiging wijziging organen

Door de statutenwijziging en de wijziging van rechtsvorm zullen de bestuursorganen wijzigen. Er zal niet langer een ALV zijn. Oud-leden en donateurs hebben de mogelijkheid om meer betrokken te zijn bij de organisatie via de nieuwe Raad voor Hondenwelzijn. Het huidige bestuur neemt zitting in de Raad van Toezicht. De directie wordt in plaats van een titulaire directie een statutaire directie.

De op handen zijnde wijzigingen zullen geen enkel effect hebben op de doelstelling. De organisatie blijft zich onvermoeibaar inzetten voor het verbeteren van hondenwelzijn in Nederland en het stimuleren van verantwoord hondenbezit.

Den Haag, 4 juni 2021

Daphne van Essen – Groenendijk, directeur

6.9 CONTROLE VERKLARING

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van Vereniging Koninklijke Hondenbescherming te Den Haag.

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2020 van Vereniging Koninklijke Hondenbescherming te Den Haag gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Vereniging Koninklijke Hondenbescherming per 31 december 2020 en van het resultaat over 2020 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende Organisaties.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2020;
2. de staat van baten en lasten over 2020; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Vereniging Koninklijke Hondenbescherming zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit het bestuursverslag.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Oranje Nassaulaan 1
1075 AH Amsterdam
Postbus 53028
1007 RA Amsterdam

Telefoon 020 571 23 45
E-mail info@dubois.nl
www.dubois.nl
KvK nummer 34374865

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening. Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag, in overeenstemming met RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende Organisaties.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende Organisaties. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de activiteiten te beëindigen, of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is, tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om in onze controleverklaring aandacht te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze controleverklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amsterdam, 7 juni 2021

Dubois & Co. Registeraccountants

ValidSigned door J.J.H.G. Stengs RA
op 07-06-2021

J.J.H.G. Stengs RA